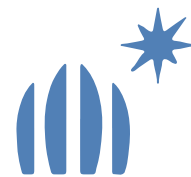

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2180
2,90€ | 4 JULIOL 2021

©Tino Venziano

Francesc, feliç, compartint taula al Palazzo Migliore amb els pobres.

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P 3 i 8-11)

De la misèria a la misericòrdia

Entrem al Palazzo Migliori, a Roma,
reconvertit en «hotel dels pobres»

P 16-17

Salvador Pié, 80 anys

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

La bellesa sana

El Palazzo Migliori és un palau romà del *settecento* que, al començament del segle passat, va ser deixat en herència per la família noble d'aquest cognom al Vaticà. D'aleshores ençà, ha estat usat per diverses congregacions de religioses per ajudar dones soles amb nens, però fa tres anys que les germanes van deixar l'edifici que, des d'aleshores, ha romàs buit. Recentment, la Comunitat de Sant'Egidio —ajudada pel P. Konrad Krajewski, el cardenal almoïner del Papa— es va adonar que aquest palau es podria emprar per donar sostre als pobres de la plaça de Sant Pere. I el papa Francesc, quan se'n va assabentar, es va alegrar molt de la iniciativa i va decidir que, abans que el Palazzo es convertís en un hotel de luxe —com molts pretenien—, esdevingués un hotel per als pobres. Al Primer Pla d'aquesta *Catalunya Cristiana* el nostre corresponsal a Roma, fra Bernat Folcrà, entrevista Carlo Santoro, director d'aquest projecte. És tot un estil d'atenció als pobres de la Comunitat de Sant'Egidio: recordem els sopars de Nadal per a persones soles, en el bell marc gòtic de la basílica dels Sants Just i Pastor, o el fet que el 2013 a Barcelona, al Barri Vell, dins del recinte de l'antiga muralla, la comunitat inaugurés en un espai molt digne, ben restaurat i agen-

çat, la Casa de la Solidaritat, un menjador per als pobres, els sense sostre, els ancians i els refugiats. Al mateix carrer, la comunitat regeix una residència per a persones soles, amb la dignitat d'un habitatge contemporani i deixant visibles els elements arqueològics.

El 2017, a la parròquia de Santa Anna de Barcelona, l'Hospital de Campanya, es va posar en escena la magnífica obra *Ordo Virtutum* (Ordre de les Virtuts) d'Hildegarda de Bingen, un drama espiritual cantat del segle XII que tracta un argument sempre actual: el debat d'una ànima entre el bé (encarnat per les Virtuts, encapçalades per la seva reina, la Humilitat) i el mal (el Diable). El rector, Mn. Peio Sánchez, va declarar que durant la representació, a la capella del costat del presbiteri, les persones acollides, vulnerables, escoltaven atentament aquesta representació no fàcil i, aparentment per a experts, en un silenci religiós.

I és que els més pobres tenen també dret a la bellesa, a l'art, a la bona música. Kierkegaard deia que «la bellesa salvarà el món». I el papa Francesc afirma: «La bellesa sana. Sanar i salvar són termes molt propers que sovint s'identifiquen i aquestes iniciatives, que contemplen la persona com un tot, ho certifiquen.»

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

23

Opinió

24

Rutes espirituals

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

35

Cultura

36

Societat

46

Agenda

47

Des del carrer

Comencem les rutes espirituals pel Berguedà

PÀGINA 24-27

36

M. Teresa Munill,
monitora del
Grup d'Esplai
La Trepa

La torre de la Mare de Déu s'inaugurarà el 8 de desembre

PÀGINA 37

Sant Miquel de Lloberola

PÀGINA 35

47

Norbert Botella,
regidor de
Cultura
de Calonge

La setmana en tuits

ANTONI GELONCH
@ANTONI_GELONCH
Escriptor

Aquesta imatge de la Creu de Sant Cugat és desoladora. Hi podem veure la bestiesa, la manca de respecte pel patrimoni i l'abandonament del sentit de col·lectivitat. Hi ha molta feina a fer des dels nostres sistemes educatiu, cultural i social si no volem ser engolits pels energúmens

JOSETXO ORDÓÑEZ ETXEBERRIA
@ANIMUS_DEFENDI
Advocat a la Fundació Migra Studium

Sortint del CIE. Primera i emocionant visita presencial com a voluntàries de Migra Studium des del març del 2020. «Gràcies per venir a fer-me companyia», ha dit en Hamza —47 dies al CIE—, amb qui hem parlat. La tasca de la Fundació Migra Studium, plena de sentit.

JAUME PADRÓS@JAUMEPADROS
President del Col·legi de Metges de Barcelona

Ha ingressat a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya la meua admirada amiga i presidenta de la Comissió de Deontologia del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, la Dra. Montserrat Esquerda. Reconeixement també del seu prestigi i expertesa en bioètica i humanisme mèdic, orgull per a la professió i per al país

RAMON BASSAS
@RAMONBASSAS
Exregidor de l'Ajuntament de Mataró i responsable de Comunicació de Fragmenta Editorial

El ministre Miquel Iceta, al Senat, ha recitat la Pregària de la Pau atribuïda a sant Francesc d'Assís responnent a la pregunta del Partit Popular sobre els indults. És exactament això. Gràcies, Miquel

Zoom

EDUARD BRUFAU

El projecte Invulnerable, de lluita contra la pobresa infantil, promogut per la Fundació "la Caixa", la Fundació del Convent de Santa Clara de Manresa i Caixabank, ha homenatjat totes les persones que durant la pandèmia han estat lluitant en primera línia. L'homenatge va tenir lloc el 22 de juny al Col·legi de Metges de Barcelona i s'hi va projectar un vídeo protagonitzat per bombers, forces de seguretat i sanitaris en què també hi va participar sor Lucía Caram.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

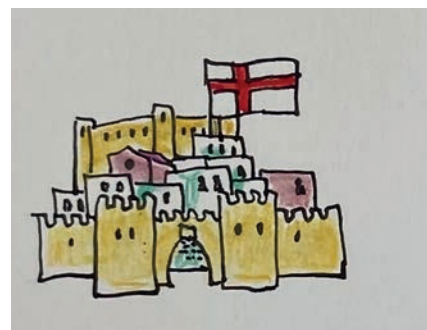
Noviolència cristiana

Noviolència i cristianisme és el títol d'un encontre que es va celebrar els dies 26 i 27 de juny, en format presencial a prop de Madrid i també en línia. Òscar Romero i Martin Luther King van ser, entre d'altres, referents per a una reflexió compartida sobre la pau. Les raons per les quals la noviolència canvia el món, els seus fonaments cristians, aquest gran valor vist des de la història, experiències concretes viscudes per creients i realitats que necessiten respostes cristianes des de l'acció no violenta són els grans temes que s'hi van tractar en diverses sessions. En el web www.colectivonoviolencia.org se'n pot trobar més informació.

El 22 de juny a les 18.30 h en una entrevista a l'espai *Temps de diàleg* de Ràdio Estel, el jesuïta Joan Morera, coordinador del grup Noviolència Cristiana de Cristianisme i Justícia, va definir l'encontre com «una gran oportunitat per familiaritzar-nos amb l'estil de Jesús i aprofundir en les arrels de la fe davant dels conflictes». Morera va explicar que el compromís sorgit d'aquesta trobada és el resultat de la participació de moltes realitats eclesials, entre les quals també hi ha Som Cristians.

L'efemèride de la setmana

5 de juliol del 1099:
els exèrcits cristians conquisten Jerusalem.

LA SAL DE LA TERRA

Expert en Pastoral Educativa

D'acord, possiblement la carta de titulacions per al mostrari laboral actual és d'una pluralitat desbordant, però és indicativa d'allò que les institucions, públiques o privades, tenen necessitat. Fa uns mesos, una institució eclesial d'àmbit social demanava un «tècnic en identitat cristiana», fet que denota tant la manca de vocacions religioses inserides en les entitats com la necessitat de formació de laics que, més que ser guardians gelosos del carisma propi, esdevinguin llevat

Les escoles cristianes no són alienes a aquest procés d'especialització sobre la identitat cristiana

FERNANDO CORDERO

Religiós dels Sagrats Cors i periodista

He visita el bisbe Luis Marín de San Martín, sotssecretari del Sínode dels Bisbes, a la seu d'aquest organisme, molt a prop de la plaça de Sant Pere. Dona gust escoltar-lo parlar sobre el procés sinodal al qual ens emplaça el papa Francesc a partir del proper octubre. Luis recalca la importància d'escoltar-nos tots en l'Església i d'aventurar-nos, a l'aire de l'Esperit, al diàleg amb entusiasme. No hi ha temes dels quals no es pugui parlar. L'important és que tots pugem al carro d'aquesta forma de ser comunitat eclesial. Això implica també que tant els sacerdots com els bisbes diocesans facilitin aquesta manera de procedir, en la qual tot el Poble de Déu és consultat i tingut en compte.

Luis m'ha anat presentant els

proactiu en la seva tasca quotidiana.

Les escoles cristianes no són alienes a aquest procés d'especialització sobre la identitat cristiana i, per això mateix, es va crear el que popularment s'ha anomenat «Escola de Pastoral». El proper curs se n'engegarà ja la tretzena edició, una edició que sembla dissortada pel seu número, atès que es va suspendre per al curs present a causa de la pandèmia. Aquest temps de guaret ha servit per revisar i oferir millores en la nova proposta que es presenta a mode de postgrau de la Facultat de Ciències de l'Educació de Blanquerna (URL) com a «Títol d'Expert universitari en Escola de Pastoral Educativa».

Enguany, es vol incidir en el caràcter dialogant i propositiu de l'acció evangelitzadora, tenint en

ELOI ARAN

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

compte tots els agents interns i externs que formen, i amb els quals es relaciona, la comunitat educativa: des de la classe de religió i les celebracions amb els alumnes, fins a la presentació de la fe al claustre i les famílies, passant per la relació amb entitats pastorals interdiocesanes o els mitjans de comunicació d'àmbit religiós. Una proposta formativa global, integradora, per tal que l'acció pastoral a les escoles esdevingui un eix vertebrador de l'acció educativa inherent a la seva missió. A tal efecte, els centres interessats han d'alliberar un dels seus agents de pastoral tots els divendres d'octubre a maig, encara que no totes les sessions són presencials a la seu de la FECC, però tota expertesa implica experiència, i aquesta demana temps i inversió.

MIRADA AL MÓN

Sinodalitat sense protocol

seus companys de viatge: la germana Nathalie Becquart (la primera dona que votarà al proper Sínode i a la qual va entrevistar *Catalunya Cristiana* en el número 2.178) i el cardenal Mario Grech. Sense cap mena de protocol (cosa força rara al Vaticà), sense cita prèvia, m'ha acostat a tots dos de la manera més natural. En arribar al despatx del cardenal, aquest m'ha preguntat si em venia de gust un cafè. Hem sortit i hem anat a una cuina familiar, on

En l'Església en què somiem, la senzillesa ha de vehicular les relacions interpersonals

el cardenal i el bisbe han preparat el cafè en una petita cafetera. Aquest detall m'ha fet rumiar. En l'Església en què somiem, la senzillesa ha de vehicular les relacions interpersonals. Tant se val quin lloc ocupi cadascú, perquè el que realment és significatiu és que, des d'on estiguem, ens posem a servir sense protocols intermedis. El que primer arriba a la cafetera i s'adona que algú necessita cafè, es posa a preparar-lo i ja està.

Un cafè pot donar per a molt: per entrar en diàleg, fer broma, compartir i encoratjar-nos en el camí. M'ha semblat un exercici preciós. Tant de bo a les parròquies i altres llocs puguem estar al voltant d'una taula somiant plegats, sentint-nos tots germans.

UN NOU LLINDAR

Profetes en la pròpia terra, entre la nostra gent

És essencial a la missió profètica pronunciar un missatge que no és propi, sinó de Déu

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Hem de ser conscients que avui no resulta fàcil ser coherent quan ni els més propers, fins i tot amb els qui convivim, no accepten que manifestem ser creients o estar compromesos amb l'Església, com a comunitat dels seguidors de Jesús. La indiferència i el rebuig és el tast amarg que sovint apareix, la realitat de molts cristians que s'han proposat de ser-ho enmig de les tasques quotidianes i de la diversitat d'opcions i ofertes amb les quals es troben. Com moltes vegades passa, també avui fer-se portaveu d'Algú que va a l'arrel de l'Evangeli i parlar en nom seu, no encaixa dins la llista d'allò que és habitual i la seva presència arriba a resultar incòmoda.

No és nou adonar-nos de com Jesús viu en la seva pròpia carn el rebuig de la seva persona i l'oposició declarada a la seva proposta. Coneixent-lo a Ell, coneixent tantes persones que fan el bé i donen la vida cada dia pels seus germans, arribem a pensar: com és possible que un missatge d'alliberament i misericòrdia tan clar pugui rebre un tracte com aquest? Crida l'atenció que homes i dones que han volgut el bé del seu poble i de tota la humanitat sencera, persones generoses, que han arribat a donar la seva vida, siguin assenyalades i posades a la llista dels indesitjables, d'aquells que cal fer fora de la ciutat.

És essencial a la missió profètica

pronunciar un missatge que no és propi, sinó de Déu. L'Església en la seva raó de ser més profunda té aquesta consciència quan parla. Es tracta de descobrir-ho i valorar-ho pel bé que pot fer i de fet fa. A Déu li interessa que el coneguim, que sàpiguen que hi ha algú que el fa present, algú que li és fidel, que és enmig seu i parla en nom seu, algú escollit i enviat al seu mateix poble. A canvi, demana que el reconeguim, que l'acceptin, que l'escoltin, que l'estimin. Jesús tampoc no ho té fàcil. Passa per moments difícils en els quals experimenta el rebuig dels més propers. Ell mateix arriba a dir que «els profetes només són mal rebuts en el seu poble, en la seva parentela i entre els de casa seva» (Mc 6,4). Això vol dir que la situació que viu és molt delicada, i li resulta molt penós haver de constatar que no saben reconèixer-lo com el que és, com a enviat de Déu.

En temps d'indiferència religiosa i, en alguns llocs, de persecució declarada o encoberta, ens va bé que sigui Jesús mateix qui ens susciti la pregunta sobre la seva identitat i sobre la seva relació amb cadascú de nosaltres, seguidors seus. Ell sempre espera la nostra resposta, sempre està atent a la nostra reacció, la vol plena de confiança i, com a sant Pau, ens diu: «En tens prou amb la meua gràcia; el meu poder ressalta més, com més febles són les teves forces» (2Co 12,9).

«Les persones
que viuen al
carrer són
anònimes i
moren de la
mateixa manera»

**Carlo Santoro, director del Palazzo Migliori,
l'«hotel dels pobres»**

A la plaça de Sant Pere hi ha l'anomenat «hotel dels pobres del papa Francesc», on moltes persones sense sostre de Roma han passat de viure nits terribles, nits insomnes, de fam, de por i de fred, a nits on el sostre d'un bellíssim edifici els porta a viure el somni d'una vida nova. Realment, han passat de la misèria a la misericòrdia. Passar de dormir en un cartró a un sostre que els fa sentir-se estimats per Déu, pel Papa, per l'Església... Hi pot haver un contrast més fort, més interpel·lador per a les nostres consciències adormides, les nostres injustícies socials, el nostre individualisme, la indiferència de la societat, davant la realitat dels pobres sense sostre? En parlem amb Carlo Santoro, una vida completament dedicada a la Comunitat de Sant'Egidio i als pobres de la plaça de Sant Pere. Director del Palazzo Migliori, és un autèntic sant de la porta del costat, com diria el papa Francesc.

Com ha estat el camí que l'ha portat a trobar-se amb els pobres a Roma?

Vaig conèixer Sant'Egidio quan estudiava al liceu, tenia 16 anys, a l'escola dels nens dels barris perifèrics de Roma. El 1974 vaig començar a

Carlo Santoro, assegut a l'esquerra del Papa, en el sopar amb els pobres per celebrar la creació com a cardenal de Konrad Krajewski.

«Aquest lloc no és un dormitori, és una casa que ha de ser una ajuda per refer-se»

portar menjar als pobres que vivien al carrer, a la plaça de Sant Pere. A partir d'aquell moment hem continuat amb aquella tasca i també avui continuem portant menjar als pobres de la zona. Durant el liceu, durant la universitat i durant la vida laboral aquest privilegi d'ajudar els pobres sempre hi ha estat. Mai no s'ha interromput, ni tan sols amb el Covid. Quan tot es va tancar i es va aturar l'any passat, nosaltres vam continuar; és més, vam augmentar la nostra ajuda als pobres del carrer.

Quina és la història del Sant Pare de destinar aquesta bellíssima casa per ser un hotel dels pobres?

El Palazzo Migliori és un palau noble del Settecento, que a principis del segle passat va ser deixat en herència per la família Migliori a l'Església, al Vaticà. Sempre ha estat utilitzat per diferents congregacions de religioses, per ajudar dones soles amb nens. Les germanes que hi eren fins fa tres anys van deixar l'edifici, que ha restat buit. Nosaltres, que coneixem bé la zona, ens vam adonar que aquest edifici es podia fer servir d'una altra manera. I el papa Francesc, quan se'n va assabentar, va estar molt content que poguéssim

«El nostre somni és treure cada persona del carrer i fer que no hi torni»

sim fer servir aquest palau seu per donar sostre als pobres de la plaça de Sant Pere, abans que emprar-lo, com molts ho haurien volgut, com un hotel de luxe. El Papa ha decidit que, abans que donar aquesta casa a persones riques, fos un hotel per als pobres, un alberg de luxe per als pobres.

Ara és un hotel de luxe, però per a les persones més pobres. Al l'interior les parets estan pintades amb frescos bellíssims. Dormir al costat de la bellesa, de les obres d'art, ajuda les persones pobres a refer-se, a renèixer de la dura realitat del carrer?

El Papa va inaugurar el Palazzo Migliori el 15 de novembre del 2019. Llavors va dir que sabia que la casa era bella, però no s'imaginava que ho fos tant. I també va dir: «Recordeu: la bellesa ens guareix a tots, no només als pobres. Finalment va dir: «Per què hem de donar-los les pitjors coses als pobres? Ells tenen dret a una casa, a una casa molt bella.» Durant aquella visita el Papa es va entretenir amb els pobres, escoltant les seves històries, en un clima molt familiar.

Vostè experimenta que els pobres són realment guarits per la bellesa?

Sí, primer perquè el lloc està ple de frescos i, després, perquè les finestres donen a la columnata de Bernini. A banda d'això, m'impresiona molt el fet que diferents hostes, obrint les finestres, veuen el lloc on dormien abans al carrer. Un dels hostes m'havia dit que la primera nit que va venir aquí no podia dormir, perquè no podia explicar-se com es trobava

ara en un lloc com aquest. Sobretot cal aclarir que aquest lloc, com va dir el Papa, no és un dormitori, és una casa que ha de ser una ajuda per refer-se, per assolir aquella dignitat que fins ara li ha estat negada al pobre. Això vol dir que no diem a cap dels pobres quan hi entren: «Pots estar-te aquí un mes, un dia o un any.» Ens fem càrrec dels problemes de cada hoste i després pensem en una solució. El Palazzo Migliori és una solució pont entre el carrer i una casa pròpia. El nostre somni és treure cada persona del carrer i fer que no hi torni, ajudar-la a tenir una veritable casa i pròpia, com cadascun de nosaltres hi té dret.

Podem pensar que els pobres necessiten una ajuda més o menys temporal. Però ens costa molt pensar en una veritable i completa inclusió social dels pobres.

Sí, a Roma gairebé no es fan projectes polítics d'inclusió dels pobres. El Covid ha fet emergir un problema enorme: els pobres han estat expulsats de tot. Un exemple és el discurs de les vacunes. Per això el Papa ha insistit molt en el fet que se'ls vacuni. Molts d'ells, com que no tenen documents, no tenen accés a l'atenció sanitària, no poden ser vacunats. Això demostra com n'és, de miop, la política. Tothom, segons la Constitució italiana, té dret a la salut. La salut és un dret de tothom, no només dels rics. El Papa diu que ningú no se salva sol, però això també és veritat des del punt de vista civil, no només religiós.

Com obrir un horitzó de futur als pobres?

La qüestió és que també cadascun de nosaltres ha de fer l'exercici d'identificar-se amb el pobre. Pensar què em passaria si jo fos pobre, si aquesta nit em toqués dormir pel carrer o sota un pont, com m'ho faria per sobreviure. Posar-se a la pell del pobre. La qüestió també seria que hauríem de deixar de pensar que el pobre és pobre perquè s'ho ha merescut, per les coses que ha fet. Pensar així és un judici injust. La pobresa de les persones que són al carrer mai no és la conseqüència d'una elecció lliure. S'acaba al carrer per una sèrie de motius i de causes, que

L'«hotel dels pobres» és a tocar de la columnata de Bernini.

Carlo Santoro dirigeix «l'hotel dels pobres».

agreugen cada vegada més aquesta situació. La persona que acaba al carrer molt difícilment en pot sortir sola, sense l'ajuda de ningú.

Com viuen els voluntaris l'experiència d'ajudar al Palazzo Migliori?

Amb aquesta pandèmia hi ha hagut un moviment enorme de persones que ens han demanat ajudar els pobres. Amb la transformació que ha patit la ciutat durant la pandèmia han vingut a ajudar-nos persones que han perdut la feina: xefs, cuiners, cambrers... L'exigència d'ajudar els altres que estan pitjor és molt positiva. Apropar-se a les persones que són al carrer és l'experiència d'apropar-se a un món molt diferent del que estem habituats, una cultura molt diferent a la pròpia. Sorpren descobrir que els pobres són persones humanament riques i que en nosaltres hi ha una necessitat interior d'entrar-hi en diàleg.

Les persones entren al Palazzo Migliori a les 7 de la tarda i en surten a les 8 del matí. Els pobres tenen el dret a menjar bé: un bon àpat i coses bones. En general, pensem que per als pobres és tot allò que ens sobra, allò que la gent descarta. Els pobres tenen dret a menjar coses bones, tot allò que nosaltres també voldríem menjar. Amb aquesta experiència, hem aconseguit que alguns pobres ja no tornessin al carrer; alguns van

tornar a trobar-se amb els seus familiars, amb els quals havien perdut el contacte; amb altres hem aconseguit que recuperessin una pensió que ja no tenien. És donar als pobres l'oportunitat de tornar a existir, perquè no existeixen. Hi ha pobres que han mort als carrers de Roma i ningú no sabia qui eren ni com es deien. Malauradament, les persones que viuen al carrer viuen en l'anonimat i de la mateixa manera moren. Nosaltres intentem combatre aquesta invisibilitat.

No escoltar els pobres seria com negar-nos a nosaltres mateixos la possibilitat d'existir?

Moltes persones són considerades impossibles, és a dir, sense solució. Aquesta és una falta greu de la nostra societat, considerar impossible una persona que es perd, sense donar-li l'oportunitat d'una recuperació en comptes de pensar en una solució. Podem dir que una persona és irrecuperable o que no val la pena gastar recursos per ajudar-la. És un discurs que es fa moltes vegades, el de considerar inútil l'esforç econòmic que es fa per a l'ajuda dels pobres. Això vol dir que, al final, nosaltres excloem, descartem, una sèrie de persones amb problemes greus, i a aquests problemes s'afegeix normalment el d'alguna malaltia.

«En general, pensem que per als pobres és tot allò que ens sobra»

SABER ESCOLTAR

Imperatius

El savi biblista, cardenal Martini, va escriure sobre l'autenticitat de l'amor cristià. Indica set imperatius, seguint les explicacions de sant Pau a la carta als Romans (12,9-21).

«Detesteu el mal»: les coses horribles que passen, el disgust pels escàndols polítics i administratius. La caritat refusa les trames perverses i determinades associacions dolentes.

«Abraça-vos a allò que és bo»: com si fos un lligam amorós; formeu unitat plena amb el bé, no us n'aparteu ni per por ni per omissió.

«Estimeu-vos de veritat els uns als altres com a germans»: com si fóssiu una sola família.

«Rivalitzeu en la mútua estima»: una exhortació molt clara, però que no és fàcil.

«No sigueu mandrosos per a l'esforç»: m'he de preocupar per l'altre, no en puc «passar».

«Manteniu-vos fervents en l'esperit»: cosa que impedeix la tebior, la mandra, l'avorriment, com el que mai no troba temps per comprometre's i viu excusant-se.

«Serviu el Senyor»: sigueu fervorosos i fugiu de l'estancament espiritual. Aquesta expressió ho diu tot. Sant Pau vol ajudar les relacions humanes entre els cristians, però també vol que cerquem aquell que posseeix totes aquestes actituds: Jesús. El biblista acaba així la seva reflexió: «Jesús diu que el que fem als altres ho fem a Ell; abraça't a allò que és bo per a mi, rivalitza per mi en l'estima de l'altre, surt per mi d'aquesta tebior i d'aquesta in-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

dolència, que et fan tant de mal.»

Els cristians, com el nostre Mestre, estem cridats a tenir un cor gran, que estimi tothom i especialment els altres germans batejats.

Al cap i a la fi, l'Església ha de ser com una bona família; no seria cristià defugir els nostres germans i malparlar-ne. Jesús, en el sopar de comiat, va demanar al Pare que tots fóssim u i, en el llibre dels Actes dels Apòstols, s'hi llegeix que els primers cristians tenien un sol cor i una sola ànima.

Els cristians estem cridats a tenir un cor gran, que estimi tothom

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Darrerament, lamentava l'aparició d'«esglésies bonsai», que s'atribuïen el nom de comunitats cristianes.

(A molta gent li agraden aquestes plantes decoratives i no seré jo qui em posi contra el seu encant, però sempre en deploraré l'esterilitat, entre d'altres detalls. No donen fruit ni fan ombra. Imagino que un país ocupat per boscos de bonsais no disposaria de mobles, ni de cultius hortícoles, ni de camps de cereals, entre altres necessitats indispensables. En certs moments, i en determinades cultures, passa, doncs, una cosa simbòlicament semblant pels camps del Senyor.)

Tots els que vam tenir la sort d'observar per televisió i acompanyar la pregària del Papa, aquell dia que es va apropar a poc a poc en

A PROPÒSIT DE...

Marató del Rosari

solitari, que va travessar la plaça vaticana i va dirigir el Rosari, i que va impetrar l'ajuda del Senyor amb la intercessió de Santa Maria, en el moment trist que la pandèmia maligna causava tants mals, ens vam preguntar: el Senyor no en té prou amb aquest comportament exemplar? Ningú no es pot atrevir a jutjar Déu.

Ara bé, un tampoc no pot restar indiferent davant de la malaltia i de la mort de tantes persones al món, com va continuar passant. Del judici de Déu a la història l'home no en pot conèixer la sentència. Que la seva

voluntat sigui sempre actuar amb misericòrdia ho vam admetre per la fe, i vam continuar, en la majoria de casos, acceptant-ne el misteri.

Però la dificultat d'acceptar-lo no ofega l'esperança. El Papa ens va sorprendre exemplarment amb una iniciativa meravellosa. Va convocar una marató mundial del Rosari i va informar que seria dirigit des de diferents llocs emblemàtics dels cinc continents, que tots podrien participar de la pregària a través dels diferents mitjans que tenim avui, a través de les ones o de l'espai virtual. Anomenem-ne ràdio, televisió o internet.

Ell esperava la cooperació dels fidels de l'Església i de les esglésies i comunitats cristianes d'arreu del món. Crec que no el vam decebre. (Continuaré.)

El mes de maig, el Papa va convocar una marató mundial del Rosari

Vida eclesial

Aquesta setmana presentem la I Jornada Mundial dels Avis i de la Gent Gran, entrevistem Salvador Pié Ninot, Mn. Josep Ruaix parla d'oratória, reflexionem sobre ser cristià amb Oriol Jara i coneixem la Fundació Serra-Schönthal

Missatge per a la I Jornada Mundial dels Avis i la Gent Gran

El Papa recorda als ancians que són necessaris per reconstruir la humanitat

S'ha presentat el missatge del papa Francesc per a la I Jornada Mundial dels Avis i la Gent Gran. Amb el tema *Jo soc amb tu tots els dies*, se celebrarà el proper 25 de juliol, abans de la festa de Sant Joaquim i Santa Anna, els avis de Jesús.

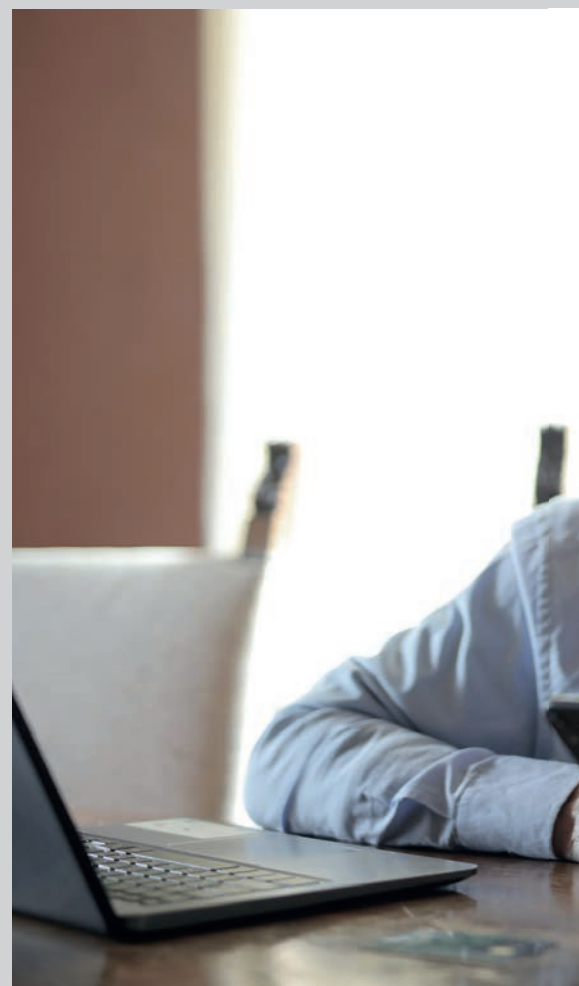
En el missatge, el Papa hi escriu en primera persona: «Com a Bisbe de Roma i com a ancià, igual que tu. (...) Tota l'Església és amb tu, més ben dit, amb nosaltres, es preocupa per tu, t'estima i no et vol deixar sol!»

Francesc explica que «fins i tot quan tot sembla fosc, com en aquests mesos de pandèmia, el Senyor continua enviant àngels per consolar la nostra soledat i repetir-nos: "Soc amb tu tots els dies"». Àngels que, en ocasions, «tindran el rostre dels nostres nets, altres de familiars, devells amics o dels que hem conegut en aquest moment difícil».

El Pontífex es refereix a la pandèmia com una «prova severa que va colpir la vida de tothom, però que ens va donar als ancians un tracte especial i més dur», i assegura que «calen àngels per tornar les abraçades i les visites als ancians». I recorda que en alguns llocs encara no és possible.

Francesc també convida a reconèixer la fidelitat del Senyor: «Jo mateix puc testimoniar que vaig rebre la crida a ser Bisbe de Roma quan havia arribat, per dir-ho així, a l'edat de jubilació, i ja m'imaginava que no podria fer gaire més. El Senyor sempre és a prop nostre amb noves invitacions, amb noves paraules, amb el seu consol, però sempre és a prop nostre. El Senyor és etern i mai no es jubila. Mai.»

Un segon tema del missatge és la vocació dels avis i els ancians: custodiar les arrels, transmetre la fe als joves i tenir cura dels petits. En aquest sentit, el Papa diu que «no importa l'edat que tinguis, si continues treballant o no, si estàs sol o tens una família, si vas esdevenir àvia o avi jove o gran, si continues sent independent o necessi-

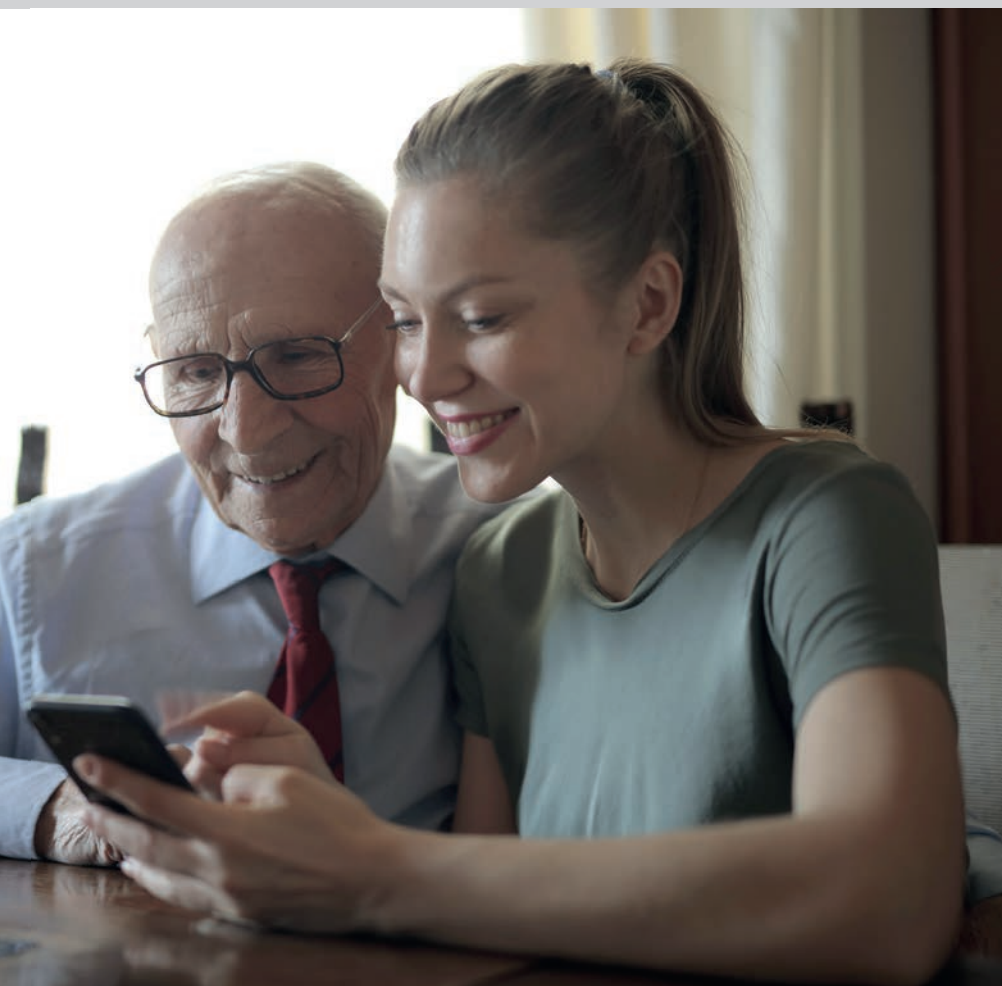
tes ajuda, perquè no hi ha edat en la qual puguis retirar-te de la tasca d'anunciar l'Evangelí, de la tasca de transmetre les tradicions als nets. Cal posar-se en marxa i, sobretot, sortir d'un mateix per emprendre una cosa nova». Per això, convida a obrir «el cor a l'obra de l'Esperit Sant que bufa on vol» i «fa el que vol».

El Papa demana als ancians fer un salt cap a una nova forma de viure després de la pandèmia: «Et vull dir que ets necessari per construir, en fraternitat i amistat social, el món de demà. Tots som part activa en la rehabilitació i l'auxili de les societats ferides.»

Aquesta nova construcció es fa sobre tres pilars, assenyala: somnis, memòria i pregària, i subratlla que el futur del món rau en una aliança entre joves i grans.

Fe, ciència i canvi climàtic

«Totes les qüestions més crítiques relatives a la cura de la casa comuna passen en aquest moment i la urgència de respondre-hi és creixent», ha advertit Mons. Paul

Andrea Piacquadio en Pexels

Francesc insisteix en l'aliança entre generacions.

PAPA FRANCESC
«Calen àngels per tornar les abraçades i les visites als ancians»

Richard Gallagher, secretari de Relacions amb els Estats, durant la presentació de la trobada «Fe i ciència: cap a la Cop26», programada per al 4 d'octubre com a preparació de la conferència sobre el Clima de Glasgow el proper novembre.

La trobada, organitzada per l'ambaixada d'Itàlia davant la Santa Seu i el Regne Unit, tindrà lloc al Vaticà i a Roma. Hi participaran quaranta líders religiosos d'arreu del món i deu científics que debatran sobre temes ecològics i socials.

«Una contribució important és la de les religions perquè», ha recordat Mons. Gallagher, «tenen una visió integrada que abasta tots els aspectes de la vida humana. La idea és tenir un diàleg entre fe i ciència perquè la fe, moltes vegades, s'ha oposat a la ciència i a l'inrevés al llarg de la història i ara veiem que, en temes ambientals, ciència i fe poden anar plegades i fer una contribució important».

Les conclusions de la trobada es traslladaran a Glasgow. «Serà una oportunitat per renegociar la nostra relació amb la natura davant la cultura de la indiferència», ha reiterat Mons. Gallagher.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Moment de despertar

Que l'Església hagi de ser «en sortida», no significa que sigui una cosa fàcil i sense riscs. La fe no fa fàcils les coses, sinó possibles.

Sant Marc registra aquesta necessitat com una ordre de Jesús: «Anem a l'altra riba» (Mc 4,35-40), però sense deixar de mostrar els perills que comporta.

L'huracà de torn sempre s'encarregarà d'aixecar fortes onades contra la barca, portada per mariners que miren de salvar-la amb les idees i el saber d'una experiència ja tradicional: agafa d'aquest cap i estira, mantingues la vela tensa o afliuixa, millor per babord o estribord... Esforços que operen sobre un problema, però no sobre la causa que l'origina.

Jesús és amb ells, però per a ells sembla que dorm, tranquil, aliè al perill. Sembla que no li importi gens aquella situació caòtica i extrema, però en realitat està esperant que el mirin i el tinguin en compte.

El van despertar, dient-li: «Mestre, no t'importa que ens enfonsem?»

És clar que li importa la situació, i tant, que va directe a la causa. És moment de despertar i implicar Jesús en tot el que crea tensions i divideix en opinions, desespera, omple de dubtes i incertesa, por. La seva Paraula és el poder eficaç perquè hi hagi una gran bonança, al mar i per als navegants de la barca. Ser Església en sortida no és una opció o una estratègia més, és la solució divina, la que Pere viu i entén patint.

«M'estimo més una Església accidentada, que no pas una Església malalta a causa del seu tancament» (Francesc).

JOAN PALERO

 Barcelona

Salvador Pié Ninot celebra el seu 80è aniversari

«Necessitem comunitats pastorals especialitzades»

JAUME AYMAR I RAGOLTA
Director

Salvador Pié Ninot, rector de la basílica de Santa Maria del Mar, ha celebrat el seu 80è aniversari. Un bon moment per repassar la seva trajectòria personal, teològica i pastoral, amb una especial incidència en l'àmbit universitari.

Quins han estat els seus principals referents de la seva llarga trajectòria vital?

Un tema clau és el fet d'haver viscut el Concili Vaticà II en l'etapa a Roma, quan estudiava a la Universitat Gregoriana i residia al Col·legi Espanyol. Aquest període ha marcat molt decisivament la meua trajectòria.

La seva vida ha tingut dos pols, Barcelona i Roma. Quina complementarietat ha trobat entre tots dos?

Soc fill de mestres, de les comarques de Tarragona, que l'any quaranta, després de la guerra civil, se'n van anar a treballar a Barcelona. Persones molt creients que assis-

tien a missa sobretot a Sant Felip Neri, on jo era escolà. Tota aquesta dimensió de sant Felip Neri, de la seva obra, em va interessar molt alhora que em va arrelar al barri Gòtic. També em van marcar molt els Jocs Olímpics, moment en què vaig tenir ocasió de ser el responsable, en nom del bisbat, dels serveis religiosos. Vaig tenir molta relació amb l'alcalde Pasqual Maragall i vaig viure de prop un esdeveniment que va fer de Barcelona una ciutat oberta, viva, també des del punt de vista religiós, amb la creació del Centre Abraham, ara parròquia, que va ser el lloc més visitat pels atletes de la Vila Olímpica. Tot això em va configurar un barcelonisme important. Pel que fa a Roma, després dels Jocs Olímpics, em van cridar per fer classes de Teologia Fonamental a la Universitat Gregoriana. Jo ja tenia 50 anys i no veia clar deixar Barcelona. Aleshores vam trobar la fórmula de fer classes només un semestre, de febrer a juny. Així també podia continuar amb la pastoral universitària.

Va fundar el MUEC (Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians).

Sí, per encàrrec dels bisbes de Catalunya, vam crear el MUEC, que es va consagrar el desembre del 1975, poc després de la mort de Franco. Un moviment que volia recuperar la dimensió evangelitzadora però que alhora vivia la transició política i eclesial fascinant, però no fàcil, que es va fer a casa nostra. Vam tenir un gran mestre, el lleidatà mossèn Ventura Pelegrí, que residia a Llatinoamèrica i era consiliari mundial dels intel·lectuals catòlics. Ens va empènyer a renovar l'aposta per una acció catòlica especialitzada, en aquest cas del món universitari, clarament creient i alhora present al món.

Fou un dels pares de la Universitat Ramon Llull, de la qual ha estat i és president i secretari del Patronat.

L'any 1981 el cardenal Narcís Jubany em va nomenar delegat d'Ensenyament, responsabilitat que incloïa el fet de ser president de la Fundació Blanquerna, creada l'any 1948. Vam veure la possibilitat de convertir-la en una universitat d'inspiració catòlica.

Quina és avui l'especificitat d'aquesta alta institució docent?

La convicció que, malgrat les dificultats, és viable una estructura federal, sempre mantenint l'autonomia de cada centre. També ho és l'entesa de diverses institucions eclesials de la diòcesi (Esade, Institut Químic de Sarrià, La Salle...). Des del 10 de maig del 1991 que va ser aprovada pel Parlament de Catalunya de forma unànime, no hi ha hagut cap discussió o debat crític. Ara bé, en el moment actual hi ha nous desafiaments. Quan la Llull va començar ens trobàvem en una etapa de primera transició, en la qual ser cristià no generava una situació difícil de relació. En els últims anys això ha canviat, hi ha qüestions pro-

Jaume Aymar i Salvador Pié, al terrat de Santa Maria del Mar, durant l'entrevista.

Agustí Codinach

que Francesc està recuperant la categoria Poble de Déu, que amb motiu del Sínode del 1985 es va deixar de fer servir perquè alguns la van plantejar com a contrària a l'Església jeràrquica. Aleshores, es va començar a parlar d'eclesiologia de comunió. En canvi, el papa Francesc torna a parlar en els documents magisterials de Poble de Déu, perquè com diu el Concili Vaticà II el poble de Déu som tots, i no és el poble contra la jerarquia.

És rector de Santa Maria del Mar, «la catedral del mar». Les esglésies han de ser exclusivament per al culte i, subsidiàriament, per a la cultura?

Quan ja m'havia jubilat de professor, el cardenal Martínez Sistach em va oferir ser rector de Santa Maria del Mar. El proper 14 de juliol en farà vuit anys. N'estic molt sorprès i agraït, perquè és una parròquia amb molta més vitalitat de la que esperava i perquè és un do de Déu treballar-hi. Situada al barri de la Ribera, és una parròquia preciosa que no vol ser engolida per la dimensió cultural. Creiem en el turisme, perquè ens ajuda econòmicament, però volem que tingui comunitats vives de fe. En aquest sentit, cal destacar la presència de nombrosos filipins i latinoamericans joves i amb fills. Tenim 52 infants de catequesi. En aquest context, estem treballant molt amb l'Acció Catòlica General, recentment potenciada pels nostres bisbes, amb notables grups d'infants, d'adolescents/joves i d'adults. D'altra banda, avui dia, més que parlar de parròquies geogràfiques, podríem fer-ho de parròquies existencials, un concepte molt adient per a les grans ciutats i que, a més, porta a potenciar el protagonisme del laïcat, que és un do.

L'actual remodelació pastoral de l'arquebisbat de Barcelona és imprescindible?

Alguns hi han posat objeccions formals, però no hem de perdre de vista que l'orientació és l'encertada i que, si no anem per aquí, la nostra organització no té futur. És un projecte valent. A més, cada vegada hi ha més necessitat de comunitats pastorals especialitzades: joves, matrimonis, catequesi, Càritas... Ho veiem per exemple a Santa Anna amb l'Hospital de Campanya, a Sant Just i Pastor amb la Comunitat de Sant'Egidio...

blemàtiques des del punt de vista de la fe que empenyen les nostres diòcesis, en el pla cultural i pastoral, a afinar una mica més l'explicitació de la fe.

Durant molts anys ha acompanyat seglars. Quina empremta li ha donat el diàleg amb els batejats al seu sacerdoci ministerial?

L'acompanyament de laics va començar quan estudiava al Seminari de Barcelona, abans d'anar a Roma. Aleshores vaig entrar en contacte amb la JEC (Joventut Estudiant Catòlica), a través dels meus germans. Després, quan el cardenal em va encarregar la pastoral universitària, juntament amb el pare Antoni Serramona, de l'Oratori Sant Felip Neri, vam crear el Secretariat d'Universitaris Cristians (SUC). En un altre moment, quan els bisbes catalans ens van demanar l'any 1974 establir una xarxa catalana, vam crear el MUEC. Un moviment, a més, amb una característica: el president o presidenta sempre és laic, i el sacerdot n'és el consiliari. Vaig assistir com a expert als Sínodes dels Laics (1987), la Paraula de Déu (2008) i la Nova evangelització (2012). En haver estat professor de Teologia Fonamental he tingut molt present una certa teologia del laïcat, que el Papa actual subratlla amb molta força. Fixeu-vos

«Avui dia, més que parlar de parròquies geogràfiques, podríem fer-ho de parròquies existencials»

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA (II)

JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

La redacció de *Catalunya Cristiana* m'ha demanat que continués la sèrie de les meves minimemòries sobre el tema del títol, sèrie que es va publicar en vuit articles o capítols durant els mesos de juliol-agost del 2020. Hi seguia, cronològicament, altres tantes etapes de la meua vida. En aquesta segona sèrie distribueixo el meu exercici memorístic per aspectes, concretament els següents: 1) Oratòria; 2) Estudis; 3) Poesia; 4) Traduccions; 5) Correccions; 6) Ensenyament; 7) Edicions; 8) Periodisme; 9) Història i música. Inevitablement, hi ha algunes repeticions respecte a la primera sèrie, però vistes amb un enfocament distint.

I. Oratòria

Un dels factors que van influir en la meua vocació sacerdotal va ser, sens dubte, l'oratòria sagrada. El primer exemple que recordo és el de Mn. Josep Estevadeordal, que, en la segona meitat dels anys quaranta del segle passat, s'estava a Moià. Doncs bé, m'encantaven els seus sermons, amb una dicció clara, rica de llenguatge, elegant i, naturalment, en català. És un estil, com ja deia l'any passat, que després vaig descobrir que provenia de Carles Cardó, estilista que sempre he valorat.

Ja entrat al Seminari de Vic (any 1954) vaig admirar els sermons «de campanillas» del canonge magistral de la catedral vigatana, Dr. Lluís Cura, format a Comillas. Per exemple, el que pronuncià en el solemne funeral pel papa Pius XII, mort el 9 d'octubre de 1958 a Castel Gandolfo, que començà amb la brillant frase: «*El aire frío de la campiña romana...*» O, en ocasió del IV Centenari de la Reforma Carmelitana (1962) i el consegüent pelegrinatge del braç esquerre de santa Teresa de Jesús per terres hispàniques, quan, també a la catedral de Vic, feu una sèrie de comparacions del tipus: «*Con el brazo izquierdo, sostiene el soldado el arma al tiempo de disparar... Con el brazo izquierdo, sostiene la mujer la aguja al tiempo de enhebrarla...*» Arabé, el Dr. Cura predicava normalment en català,

Mn. J. Estevadeordal,
primer model
oratori de l'autor.

seguint també l'estil cardonià. Lògicament, era professor d'oratòria sagrada al nostre Seminari.

En un pla més senzill, però no menys eficaç, predicava el nostre director espiritual del Seminari Menor, Mn. Jaume Camprodon, futur bisbe de Girona. Recordo que em va emocionar —perquè concordava amb els meus ideals— els octosíl·labs amb què acabà un sermó, citant l'Himne dels Fejocistes: «Som cristians i catalans, / que és com dir herois dues vegades.»

En canvi, hi havia altres oradors sagrats al Seminari que, de tant en tant, provocaven la nostra hilaritat, perquè, o bé ja sabíem què dirien (essent així que ho repetien cada any en la mateixa ocasió), o bé deien coses desafortunades, almenys per a les orelles hipercrítiques dels estadants d'un centre reclus en ell mateix com eren llavors els seminaris tridentins.

No cal dir que un objectiu im-

Predicant durant els anys de la dictadura franquista, vaig creure que havia de suplir la manca de llibertats democràtiques

portant de la institució era ensenyar-nos als seminaristes a adquirir també uns certs dots oratoris. Per això ens feien fer exercitacions *ad hoc* o, en els cursos finals de la carrera, veritables sermons. En aquest sentit, recordo que vaig trobar impecable, quan ja s'havia implantat la reforma litúrgica del Concili Vaticà II, una homilia pasqual del meu company i professor de català, aleshores novell prevere, Ramon Ribé.

En un gènere afí, el de les conferències de temàtica religiosa, vaig admirar sempre Mn. Antoni M. Oriol i Tataret, format a Roma i de mentalitat tomista. Solia seguir un esquema ben estudiat i resultava claríssim.

I ja que parlem de Roma, quan jo hi exercia el ministeri sacerdotal em vaig trobar amb una experiència desagradable. Oficiava un casament l'endemà de l'arribada de l'home a la Lluna (produïda el

divendres 19-7-1969) i, inevitablement, hi vaig fer al·lusió. Doncs bé, els nuvis i família es van queixar al rector perquè «havia fet propaganda americana». Val a dir que això passava en una barriada de predomini ideològic comunista.

Sense deixar aquest caire conflictiu, predicant a Catalunya durant els anys de la dictadura franquista, vaig creure, com molts altres capellans, que havia de suplir, aprofitant la «butlla» de què gaudíem els eclesiàstics, la manca de llibertats democràtiques. Així, per exemple, una vegada, a Sant Feliu de Codines, en una missa el dia de la «Liberación», vaig deixar anar algunes crítiques. De moment, no va passar res, però posteriorment algunes persones addictes al règim es van queixar al rector i fins i tot van proferir amenaces contra mi. El rector, però, em va defensar enèrgicament i els va dir que es guardarien prou de fer-me cap mal. Semblantment, a la mateixa parròquia, vaig predicar un Diumenge de Pasqua remarcant el tema de la llibertat en presència d'un ministre del govern de Madrid. Doncs bé, aquest també va manifestar alguna queixa al rector, però en to moderat, i la cosa no passà d'aquí. Per sort, quan el general Franco morí (20-11-1975) i haguérem d'oficiar el corresponent funeral, el bisbe de Vic, amb gran seny, ens va enviar als preveres una homilia escrita per ell mateix ordenant-nos que no en féssim cap de nostra sinó que ens limitéssim a llegir la seva. Així ens va proporcionar un impagable alleujament. Després, amb la transició democràtica, els eclesiàstics ja no haguérem d'exercir funcions de suplència en temes polítics, sindicals, de drets humans, etc.

A partir d'aquell moment, les meves homilies han procurat seguir, en principi, les característiques conciliars: partir del text bíblic, tenir en compte les circumstàncies dels oients i establir un nexa amb el sagrament o acte litúrgic que se celebra. Evidentment, el fruit que es traurà de la predicació depèn de la gràcia de Déu i de la receptivitat del qui escolta. Però, per part del ministre, cal esforçar-se per fer-ho de la millor manera possible.

PER QUÈ SOC CRISTIÀ?

A tots aquells que són cristians catòlics des del naixement, i en tradicions familiars religioses, els crida l'atenció i els impacta la mirada d'algú que és cristià per convicció a partir de les lectures i l'experiència. Per això he volgut compartir aquest recorregut iniciàtic al llarg de nou setmanes.

Aitana Montaner

Perquè vull la veritat

«Què és la veritat?», li va preguntar Pilat a Jesús (Jn 18,38). Avui dia una legió de «Pilats» postmoderns repeteixen que la veritat és una il·lusió. Però jo m'estimo la veritat i la seva recerca m'ha portat fins al Crist. Jesús és una inqüestionable veritat històrica. Existeixen prop de cinc mil manuscrits de textos de l'Evangeli datats entre l'any 80 i el 250, segons el catedràtic Santiago Guíjarro. És a dir, tenim escrits pràcticament contemporanis a la vida de Jesús. Contra el que pensa molta gent, els evangelis són els textos antics dels quals més manuscrits es conserven i que compten amb còpies més antigues. Per posar un exemple, el manuscrit més antic de la Guerra de les Gàl·lies es va escriure mil anys després de l'original (*Parisinus Latinus* 5763). Comparem això amb els evangelis, escrits poc després de la mort de Jesús i dels quals es conserven milers de manuscrits.

A banda de la seguretat que dona saber que els evangelis es van escriure molt a prop dels fets que narren, no són l'única font històrica de Jesucrist. L'historiador Flavi Josep parla de Jesús a les *Antiguitats Jueves* (llibres XVIII i XX) i declara que feia «prodigis». També Tàcit va escriure sobre Jesús i la seva execució a la creu per ordre de Pilat (*Annals* 15:44:2-3).

A més de les múltiples fonts, una lectura històrica dels evangelis posa de manifest qüestions que reforcen la veritat racional dels textos. Per exemple, tots quatre evangelis expliquen que les dones van ser les primeres a donar testimoni de la resurrecció de Jesús (Mt 28, Mc 16, Lc 24 i Jn 20). Hem de tenir en compte que al món antic el testimoni de les dones no era vàlid als tribunals i, per tant, si la primera comunitat cristiana s'hagués inventat la resurrecció del Crist no haurien escrit que les dones van ser les primeres a testimoniar-ho, perquè era un descrèdit. De la mateixa manera era incoherent inventar-se coses com la negació de Pere (Mt 26,69-75, Mc 14,66-72, Lc 22,54-62, Jn 18,15-27) o que els apòstols van prendre les dones per boges quan els anunciaven la resurrecció (Lc 24,9.11). Totes dues coses són tan humiliants per als primers seguidors de Jesucrist que és impossible que s'ho inventessin. Si ha quedat escrit és perquè així va ser i no els quedava més remei que acceptar-ho.

Més enllà de la revelació de l'Esperit, Jesucrist fou una realitat física i tangible. Fins al punt que aquells que van veure els seus prodigis van donar la vida per explicar-ho. I ho van fer perquè era la veritat.

ORIO JARA

Director, guionista i productor catòlic

La Fundació Serra-Schönthal impulsa la campanya «Mantingues la distància i apropa't a elles»

Compromís solidari amb les dones víctimes de la prostitució

El 2013 les Oblates del Santíssim Redemptor van crear la Fundació Serra-Schönthal amb un compromís solidari que es desenvolupa «amb les dones que exerceixen la prostitució i/o són víctimes de tràfic d'exploació sexual i les seves famílies», ens explica la coordinadora de la fundació, Beatriz García de la Torre. I comenta que aquest compromís es du a terme «des de la defensa dels seus drets, la denúncia de situacions i estructures injustes i la cooperació per al desenvolupament des de valors com la dignitat de la persona, resiliència, igualtat de gènere, acollida, transcendència i transparència», entre d'altres.

La fundació treballa tres dimensions: sensibilització i comunicació, suport econòmic a projectes socials a través del Fons Econòmic de Suport a la Dona i coneixement de noves formes de prostitució i tràfic. En relació amb els projectes de la fundació, se segueixen tres línies: formació, projecte vital i realitats emergents.

Per a aquest 2021, la fundació impulsa la campanya «Mantingues la distància i apropa't a elles» amb la qual pretén recaptar fons i col·laborar econòmicament amb els projectes que finançarà enguany a l'Argentina, Colòmbia, Espanya, Guatemala, Itàlia, República Dominicana, Uruguai i Veneçuela. Un altre objectiu és donar a conèixer la fundació a través de la seva web (www.fundacionserraschonthal.org) i xarxes socials per poder «mirar d'una altra manera aquesta realitat», afirma García de la Torre.

Impacte del Covid

La coordinadora de la fundació reconeix que la situació de l'any passat va ser «molt dura, perquè durant el confinament moltes dones es van quedar sense ingressos econòmics i moltes altres que exerceixen prosti-

tució van quedar tancades als locals». En un primer moment es van paraitzar moltes ajudes i moltes dones i els seus fills van començar a necessitar aliments, productes d'higiene i desinfecció i medicació.

«No tenien cobertes les necessitats bàsiques», constata Beatriz García de la Torre, «d'aquí que la fundació decidís treure una campanya amb el lema "Encomana solidaritat", la recaptació de la qual va anar específicament per a la cobertura d'aquestes necessitats».

Amb el Covid, la fundació va detectar un augment de «la prostitució i l'exploació sexual virtual. Les noves formes de prostitució que s'estan donant són degudes a la globalització i a l'auge de les noves tecnologies». La coordinadora de la fundació assegura que moltes dones van començar a substituir les trobades que abans feien al carrer, pisos o clubs per trobades virtuals: «Això va augmentar la seva jornada laboral, perquè algunes arribaven a passar gairebé les 24 hores del dia exercint davant la pantalla. També ha augmentat la prostitució infantil en línia a Àsia i la situació de les dones víctimes de tràfic a la frontera s'ha complicat.»

Davant d'aquesta realitat d'exploació, les polítiques i la implicació dels governs varia segons els països. Amb tot, Beatriz García de la Torre observa que «hi ha una implicació més gran en relació amb el tràfic en comparació amb la prostitució. El que la fundació reclama de forma globalitzada és incrementar el suport i els recursos per a les dones que es troben en situació de prostitució i/o tràfic i cerquen altres alternatives a la seva situació. A nivell nacional, advocuem per la creació d'una Llei Integral contra el tràfic en totes les seves formes».

No és suficient, però, que els poders públics actuïn. També personalment podem fer-hi alguna cosa. «És molt important informar-se bé sobre les di-

Fundació Serra-Schönthal

Amb el suport adequat, les dones poden tirar endavant.

ferents realitats que es donen a l'entorn de la prostitució i com funciona el tràfic amb finalitats d'explotació sexual», indica la coordinadora de la fundació. I afegeix: «És molt important tenir ben present que el factor de la migració i la feminització de la pobresa és la base que el tràfic es doni.»

Un cop informats correctament, els ciutadans podem fer tasques de comunicació i sensibilització per «anar canviant certes mentalitats per manca d'informació i coneixement de la realitat. Com a ciutadans i ciutadanes, podem fer més del que creiem amb els nostres discursos, gestos i accions per millorar situacions determinades, especialment dels col·lectius més vulnerables i amb menys possibilitats». I també hi ha l'opció de la col·laboració i el voluntariat.

Dones guarides

Beatriz García de la Torre és contundent quan ens explica que «aquestes dones és clar que són capaces de recuperar el seu projecte vital i projectar un futur, gràcies a la seva força i resiliència. Són dones amb possibilitats, com nosaltres, que necessiten en el seu procés de recuperació una

assistència integral, tant en l'aspecte social com en l'atenció psicològica i mèdica».

Aquesta és una primera fase que ha d'anar acompanyada per condicions socioeconòmiques i relacions òptimes perquè puguin fer realitat un altre futur.

La Fundació Serra-Schönthal té una història jove encara, però amb una gran activitat. Els primers anys han estat de consolidació interna i en els darrers s'ha postat l'esforç en la tasca de visibilització, en la creació de xarxes, en la visió internacional i nacional amb diferents entitats. A més, s'ha avançat en el coneixement sobre noves formes de prostitució i/o tràfic, i s'ha aconseguit fer una recollida d'informació i punts de vista amb alguns dels projectes als quals s'ha donat suport.

«Amb tot això valorem», conclou Beatriz García de la Torre, «les possibilitats de millora de la qualitat de vida de les dones i accés a oportunitats, poder generar i compartir coneixement, incidir en les causes i les conseqüències de la prostitució i el tràfic amb finalitats d'explotació sexual, i la implicació del voluntariat i altres entitats socials».

BEATRIZ GARCÍA DE LA TORRE

«Com a ciutadans podem fer més del que creiem amb els nostres discursos, gestos i accions per millorar situacions determinades»

SIGNES D'AVUI

Venjança

Gairebé s'han superposat en el temps dues històries de venjança brutal, malvada, i potser patològica. La primera va passar a Tenerife. Un cas que, en el moment d'escriure aquest article, encara no s'ha tancat. Un home, de 37 anys, va matar les seves dues filles, l'Olivia, de 6 anys, i l'Anna, molt petita, perquè la seva dona patís la pèrdua de les seves dues filles. Fer mal a l'altra persona en allò que més estima. La segona, a Sant Joan Despí. Una dona, de 35 anys, va matar la seva filla Yaiza, de 4 anys, per venjar-se del seu marit. Després va intentar, sense aconseguir-ho, llevar-se la vida.

Determinats mitjans de comunicació han aprofitat aquests fets per convertir-los en un espectacle mediàtic. Han explotat la morbositat de l'audiència per millorar el seu

share, la seva quota de pantalla. Els criteris deontològics, el respecte a la privacitat, etc., se n'han anat en orris. Sovint es busca convertir els episodis en sèries: crear addicció i allargar els capítols. Si la gent rebutja aquests tractaments, presumptament informatius, no durarien ni dos dies en antena. És fàcil criticar els mitjans, perquè els seus objectius són evidents, però també convindria una autocrítica del públic. Aquestes males pràctiques dels mitjans són possibles perquè hi ha qui les consumeix. Crida l'atenció que tots dos casos han estat tractats de manera ben diferent. El primer,

L'odi i la venjança deterioren la nostra ecologia espiritual

amb tota mena de detalls. El segon, amb un seguiment escàs. El primer és una altra mostra de la violència masclista. El segon mostra que la violència masclista, tot i ser molt majoritària, no és l'exclusiva. El primer ha obtingut respostes i adhesions immediates, fins i tot les institucions públiques. El segon, amb l'excepció de la presidenta del Parlament, que va trucar el marit, va tenir un ressò lent i escàs. Si la família no es protegeix, es descompon.

Aquests dos fets, que semblen aïllats, són un botó de mostra d'un greu problema de la nostra societat: l'odi i la venjança deterioren la nostra ecologia espiritual, que està molt danyada. El president del Govern, per defensar la seva proposta d'indults, va rebutjar «la venjança i la revenja». Senyal que hi són.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

La setmana passada vaig parlar d'uns joves a qui les circumstàncies de la vida els han dut a una cultura, una manera de desenvolupar els seus dons, aparentment, lliures de dificultats i de maldecaps. D'una classe privilegiada, almenys vistos des de fora. Una interessant conversa amb un d'aquests nois ens en va donar una visió diferent. Ells també pateixen, tenen dificultats, depressions, angoixes...

Però, avui m'abocaré a un finestra de la vida diferent i, al mateix temps, molt semblant pel que fa als efectes de la societat actual i, molt més, després de la pandèmia que, en un aspecte ens ha igualat a tots, però que no ha estat viscuda igual des de les dues vessants que analitzem. Em refereixo al col·lectiu de joves que han sortit de la

FINESTRA A LA VIDA

Generació jove en busca de la felicitat (II)

seva infància i adolescència amb un abandonament total, sovint dormint al carrer, maltractats per la vida i menyspreats per una part de la nostra societat benestant, fins al punt de comparar-ne —des d'un partit polític— el «preu» anual amb el mensual dels jubilats. El fet d'avaluar una persona per les seves despeses és una errada de valoració. Acostar-se a aquest col·lectiu des de l'amor i la comprensió ens revela quelcom que faria canviar de parer tots aquells que els temen o que els menyspreen pel fet d'etiquetar-los.

El seu patiment es diferencia del que vaig descriure la setmana passada en la manera de manifestar-se, d'interpretar-la, de respondre des de la seva situació de vulnerabilitat, d'incultura, del seu lloc a l'escala social que els ha marginat des de la seva infantesa. Aquests no saben fer front als grans problemes vitals que

poden sentir els estudiants universitaris, la por al futur de les seves vides o els interrogants del futur que els hem deixat els adults o de les polítiques amb les quals s'han d'enfrontar. Perquè els marginats des de la seva infantesa, adolescència o joventut, no tenen cap altra preocupació que el moment present i la lluita per sobreviure. El fet que no sàpiguin definir el seu patiment, o que la seva resposta sigui l'agressivitat, no vol dir que siguin més dolents que els altres. Respon a la seva situació de la qual, la majoria, no en són responsables, sinó víctimes. Una i altra joventut necessiten el nostre amor, la nostra comprensió i els nostres afanys educatius.

Avaluar una persona per la seva despesa és un error de valoració

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Monestirs medievals del Berguedà (I)

Si l'any passat en aquestes rutes espirituals vam visitar les esglésies de la ciutat de Berga, aquest estiu continuem el nostre periple per la resta de la comarca. Coneixerem sobretot antics monestirs medievals, alguns d'ells amb més de mil anys d'història, que preserven elements artístics romànics i fins i tot preromànics de gran interès.

EDUARD BRUFAU

SANT QUIRZE DE PEDRET

No gaire lluny de Berga, per sota del pantà de la Baells, un majestuós pont medieval permet creuar les aigües impetuosos del Llobregat, que aquest començament d'estiu baixen desbocades i glaçades. El pont és l'obligada porta d'entrada al món recòndit i quasi màgic de Pedret, i alhora sembla ser-ne el guardià gelós, que escruta el cor de tots els caminants que gosen passar-hi. Una vegada hem arribat a l'altra riba, la remor del riu es va afeblint a mesura que ens enfilem bosc endins. Fa l'efecte que el caminet que hem pres no hagi de portar enlloc, però de seguida s'obre i ens mena fins a uns prats presidits

L'interior es distingeix pels arcs de ferradura i les esquemàtiques pintures de l'absis.

per un edifici d'aspecte vellíssim: Sant Quirze de Pedret.

Sota la porxada de fusta que protegeix la portalada romànica ens espera Joan Casals, guia de l'església, que ens explica l'origen de l'edifici. Caminem uns quants metres enllà per veure bé tot el conjunt, i ens fa saber que ens trobem davant d'un dels pocs exemplars d'art preromànic del Principat: «Com podem veure, l'absis principal en lloc de ser semicircular, com sol ser habitual, és completament rectilini, perquè és la forma pròpia que tenien els absis abans de l'època romànica.» També ens explica que amb els segles l'església es va anar ampliant amb altres estils, i que al segle XX dues grans restauracions li van voler

tornar l'aspecte medieval original.

Seguim el nostre guia, i de nou ens situem sota la porxada. Ens assenjala la portalada, amb dues columnes que encara conserven, per bé que força desgastada, la decoració dels escultors romànics que les van treballar. En un dels capitells s'hi reconeixen animals alats i fantàstics, mentre que a l'altre s'hi endevinen els caps d'uns personatges. Joan Casals explica que els experts difereixen pel que fa a la interpretació d'aquesta escena, però sembla que podria representar uns homes asseguts, potser uns monjos en un refectori: «Aquesta hipòtesi lligaria amb la decoració en forma de corda que trobem a banda i banda de la porta, inspirat en el cordill

de l'hàbit monàstic. A més, la casa que hi ha aquí al davant conserva uns murs medievals excepcionalment gruixuts per tractar-se d'una simple rectoria, i que sí que tindrien sentit si hagués acollit tota una comunitat religiosa. Tot això ens fa pensar que Pedret hauria estat la seu, almenys durant un temps, d'una comunitat monàstica, certament no gaire nombrosa, de només vuit o deu monjos. Tanmateix, la documentació que ens n'ha arribat no ho confirma.»

El llegat preromànic

Mentre el nostre cap intenta imaginar-se la vida d'aquells antics monjos, tot d'una hem travessat la porta i ja ens trobem dins de l'església. Acabem d'entrar en un espai sorprenentment gran que, malgrat la penombra, transmet una intensa calidesa. L'alabastre de les esplotlles obra un petit miracle i deixa passar la llum a través de la seva duresa mineral aparentment opaca. Dins de l'església l'impossible és possible. Els murs, d'un to clar, ajuden a repartir harmoniosament aquesta claror tènue.

El nostre guia ens situa davant mateix de l'altar, i ens parla de l'impressionant arc de ferradura que delimita l'absis principal: «Sovint associem aquesta forma a l'art islàmic, però de fet aquesta tipologia d'arc és típica del món visigot i preromànic. A Catalunya no en conservem gaires, i per aquesta raó és important que s'hagin conservat els de Pedret.» Però tant o més que la forma dels arcs, ens criden l'atenció les singulars pintures de l'absis. Són d'una gran simplicitat, gairebé com si es tractés d'uns esbossos, i d'entrada no ens sembla gens evident el que volen representar. Joan Casals ens explica que són reproduccions fidedignes de les originals, que es troben al Museu diocesà i comarcal de Solsona. Sembla que el personatge amb els braços estesos i envoltat per una sanefa sostinguda per un ocell, possiblement un paó, seria un orant. La pregària sincera davant de Déu porta a la vida eterna, a la immortalitat, representada pel paó. L'altra escena, més complexa, podria tenir a veure amb la batalla entre el mal i el bé, els dos camins entre els quals el fidel ha de triar: «Les hipòtesis són diverses, però

El fresc de la paràbola de les deu verges, obra del Mestre de Pedret.

Malgrat les destruccions patides, aquest temple ha conservat elements artístics d'un valor poc freqüent

l'home a cavall representat al centre de la creu podria ser sant Martí, de molta devoció a l'edat mitjana, i els dos personatges inferiors podrien ser representacions del mal i del bé.» No podem evitar pensar que aquestes pintures, per a nosaltres enigmàtiques, devien ser perfectament comprensibles per als fidels de fa mil anys, encara que la majoria no sabessin llegir. Avui, en deixem la interpretació als entesos, i així i tot les opinions són diverses.

Les pintures del Mestre de Pedret

El repertori de pintures (també reproduccions de les originals, que es troben al MNAC) continua a les absidioles laterals. La de la dreta necessàriament desperta l'admiració de qualsevol visitant. En un espai més aviat reduït hi veiem una escena de colors molt vius, sobre un fons verd fosc, plena de personatges. Qui estigui avesat a la lectura de l'evangeli no tardarà a identificar-hi la paràbola de Jesús sobre les deu verges: a una banda les prudentes, que s'han procurat oli per a les llànties, i han pogut entrar amb el nuvi al gran convit de nocces; a l'altra banda, les fàtues,

que no han estat atentes, el dia de les nocces les ha agafat desprevingudes i han quedat excloses de la festa. Per damunt de l'escena hi veiem la Mare de Déu, que sembla que ens presenti l'Infant, perquè tampoc nosaltres no ens oblidem que el seu Fill ens crida a les nocces de l'Anyell. Tots els personatges estan representats amb molta noblesa, tant en els vestits com en la gestualitat. Especialment, les verges prudentes, amb les torxes enceses, aurèoles de santedat i corones ricament decorades. El nostre guia ens explica que aquestes pintures romàniques són obra de «l'anomenat Mestre de Pedret, que a les acaballes del segle XI i començament del XII va decorar no només aquesta, sinó també altres esglésies del Pirineu, tan llunyanes entre elles com les de la vall d'Àneu, Àger o fins i tot Coserans, ja a la banda de França. Es caracteritza per la influència bizantina, que es nota sobretot en la sumptuositat dels vestits».

Però Joan Casals encara ens crida l'atenció sobre dos detalls més del conjunt pictòric que ens havien passat desapercebuts: a l'arc de ferradura hi apareix pintat un sant, assegut en una seu o tron, i que està escri-

L'absis principal de Sant Quirze de Pedret és d'època preromànica.

vint en un paper sobre una mena de pupitre. És sant Mateu, l'evangelista que en el seu evangeli fa aparèixer la paràbola de les deu verges. I en un racó de l'absidiola trobem representada una dona a la vora d'una església, que no és cap de les verges. Porta aurèola, una corona i a la mà dreta una palma. Amb aquesta simbologia de seguida pensem que es podria tractar d'una santa màrtir, però el nostre guia fa que ens fixem en les lletres que té pintades al costat: SCA ECREXIA, és a dir, santa Església. Ens trobem, per tant, davant d'una bonica i discreta al·legoria de l'Església, element no pas desconegut, però sí poc habitual al llarg de la història de l'art.

Prosseguim la visita per la nau nord del temple, que a causa de la irregularitat del terreny queda uns quants graons per sobre de la resta de l'edifici. Aquí les pintures de l'absidiola, a causa de la humitat, no s'hi han conservat tan bé. S'hi veuen un seguit de personatges masculins, segurament els apòstols, perquè en un d'ells encara s'hi pot veure escrit part del nom de sant Andreu. Al peu d'aquesta nau veiem una antiga pica de pedra que segons el nostre

Sant Quirze de Pedret és un dels pocs exemples d'art preromànic del Principat

guia servia per desar-hi les espelmes o bé per guardar-hi l'oli de les llànties.

De nou a la nau principal Joan Casals ens ensenya una altra peça, obra de picapedrers: una pila baptismal de la baixa edat mitjana. El nostre guia ens fa saber que és de dimensions considerables perquè els infants en aquella època encara eren batejats per immersió. Abans d'anar-nos-en, Casals assenyalava de nou cap a la part alta de la nau: «Durant la primera restauració de l'església la volta de pedra estava molt malmesa, i aleshores es va optar per construir aquesta coberta de bigues de fusta, perquè era la manera de cobrir les naus amb l'art preromànic.» També ens assenyalava les restes d'una pintura en què s'entreveu el martiri de sant Quirze i santa Julita, única resta iconogràfica que ens ha arribat del sant patró de l'Església. Aquí acaba la visita a Sant Quirze de Pedret. Malgrat les guerres, els incendis i les reformes arquitectòniques patides al llarg dels segles, aquest temple del Berguedà ha conservat una diversitat d'elements artístics d'un valor i d'una antiguitat poc freqüents. La convivència dels diferents estils en lloc de llevar-li harmonia, li confereix una bellesa especial. A Sant Quirze es pren consciència que no tots els espais creats per l'home tenen la mateixa importància, que no tot és igual. Hi ha llocs d'una densitat, d'una pesantor diferents. Potser és això el que l'home contemporani, sense saber-ho expressar, experimenta de manera privilegiada quan entra en aquests murs.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Siguem responsables a la carretera

Benvolguts i benvolgudes, avui, en aquest primer diumenge de juliol, l'Església celebra la Jornada de responsabilitat en el trànsit. «Ocupa't d'ell», assenyala el lema d'enguany. Està pres del passatge del bon samarità quan aquest diu a l'hostaler, referint-se a aquell home malferit: «Ocupat d'ell i, quan jo torni a passar, et pagaré les despeses que facis de més» (Lluc 10,35). Tant si som vianants com conductors, se'ns convida a passar per la vida com bons samaritans, fent el bé i practicant la misericòrdia en relació amb els altres, a imitació de Jesús.

La pandèmia està minvant gràcies a la vacunació progressiva de la població, i les nostres carreteres s'han tornat a omplir de vehicles i de mobilitat. Ser un bon samarità és fer de la carretera una artèria de vida, de seguretat vial, de comunicació, de trobada fraternal, de riquesa cultural i econòmica. La carretera ha d'esdevenir un espai per a poder viure la cura i el goig de la família i dels amics.

Malauradament, les xifres de morts i ferits als nostres carrers i carreteres es continuen comptant per centenars, normalment a conseqüència d'alguna distracció, principalment per l'ús del mòbil, per excés de velocitat o per haver ingerit alcohol, drogues o altres substàncies que limiten els reflexos i l'atenció en la conducció. L'ús del cinturó de seguretat encara és una assignatura pendent per a algunes persones.

A més, hi ha alguns conductors que després de provocar un accident de trànsit, fins i tot mortal, fugen sense parar-se a socórrer els accidentats, amb el propòsit de defugir la justícia i les seves possibles responsabilitats.

Sortosament, però, no tothom pensa i obra d'aquesta manera. Ser bon samarità en el camí et complica la vida, et fa perdre el temps deixant de banda els teus afers i preocupacions. I és que al bon samarità li dol el dolor aliè. Per això, com afirma el missatge de la Conferència Episcopal per a aquesta jornada, «cal

actuar amb l'estil del samarità, que implica deixar-se colpejar pel que veig, sabent que el sofriment em canviarà, i amb el sofriment de l'altre m'he de comprometre».

La preciosa tasca de tenir cura de l'accidentat i humanitzar aquests moments s'ha d'exercir segons les circumstàncies, i sempre amb caritat, discreció i sense fer nosa. L'exercici de la caritat per part del conductor ha de tenir una doble dimensió: D'una banda, es manifesta en la cura del propi vehicle, sobretot en el seu aspecte tècnic. I, de l'altra, es refereix a l'estimació pels qui viatgen —siguin o no familiars—, no posant en risc les seves vides amb maniobres equivocades o imprudents, que poden posar en perill tant els passatgers com els vianants. I no obviem que —com es llegeix en el missatge esmentat— Jesús, «Bon Samarità de la humanitat, vol ungir cada ferida, tenir cura de cada record dolorós i inspirar un futur de pau i de fraternitat en aquesta terra».

Ben vostre.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Una vida lluminosa

El set de novembre passat vaig tenir el goig de presidir la beatificació d'un jove de la nostra diòcesi: Joan Roig i Diggle. Avui voldria també recordar Carlo Acutis, un noi que, com Joan Roig, estava enamorat de Crist i de l'Eucaristia. Aquest jove italià va ser beatificat a Assís el deu d'octubre passat.

Carlo va néixer a Milà el 1991 i va morir el dotze d'octubre de 2006, a l'edat de quinze anys, com a conseqüència d'una leucèmia que va posar fi a la seva vida en pocs dies. Comenten els que el van conèixer que la seva vida va ser un regal per a tothom. Era un noi alegre, optimista, que sempre somreia. En paraules d'un dels seus professors era «un tros de cel per als seus companys de classe».

El nostre jove beat va ser un noi senzill i simpàtic que estimava la natura i sentia un gran afecte pels animals. Com molts joves de la seva edat se sentia atret pels mitjans actuals de comunicació social. Feia servir les xarxes socials per transmetre valors, bellesa i per sembrar la llavor de l'evangeli.

Des de ben menut, Carlo va sentir la necessitat de conrear l'amistat amb Crist. Explica la seva mare que, amb tot just tres anys, el seu fill li demanava sovint que el portés a l'Església per saludar Jesús. Veia el Mestre com algú proper, com un amic amb el qual podia compartir penes i alegries. Ens ho diu bellament la primera carta de Pere: «Descarregueu en ell totes les vostres preocupacions, ja que ell mateix té cura de vosaltres» (1Pe 5,7).

També sentia una gran devoció per la Mare de Déu. Sempre deia que era l'única dona de la seva vida. Resava el rosari cada dia. Durant la seva curta vida, Carlo es va consagrar diverses vegades a Maria per renovar el seu amor per ella.

Carlo donava molta importància a la pregària. Pregava cada dia. Sovint, li agradava estar a soles amb el Senyor sense dir res. Se sentia com l'apòstol Joan en l'últim sopar, quan va recolzar el cap sobre el pit de Jesús. El nostre jove creia de tot cor que podia descansar en el Senyor, abandonar-se i posar tota la seva esperança en Ell.

L'Eucaristia era la font que mantenia viva la seva relació amb Jesús. Tal com ell deia era la seva «autopista cap al cel, el més increïble que hi ha al món». Gràcies a l'Eucaristia, Carlo va tenir una vida lluminosa i lliurada als altres. Va ser bon pa que va donar vida a tots els que el van tractar.

Benvolguts germans i germanes, voldria concloure aquest escrit recordant una de les frases més conegudes de Carlo: «Encara que tots neixen com originals, molts moren com fotocòpies.» Déu vol que tinguem una fe activa que ens condueixi a una vida autèntica. Ell ha sembrat en cadascun de nosaltres capacitats personals i úniques. No siguem fotocòpies. Deixem que es manifestin en nosaltres els talents que Déu ens ha donat per apropar-nos i apropar els altres a Crist.

Expliquen els que van assistir al funeral de Carlo que l'església estava plena de gent. Molts d'ells eren persones sense llar que el nostre jove saludava cada dia. Tant de bo que el testimoni de Carlo ens ajudi a veure el rostre de Crist en qualsevol ésser humà, però especialment en els més pobres. Visquem doncs amb intensitat els objectius de la fraternitat, la joventut i l'atenció als pobres del nostre Pla Pastoral Diocesà. Que Maria ens animi a trobar la veritable felicitat en el servei generós a Déu i als germans.

COMENTARI DE LA PARAULA

Tots els profetes són deshonorats a la seva pàtria, entre la parentela i a la seva pròpia comunitat

Segons Marc, Natzairet fou la pàtria natal de Jesús. Aprofità un dia de sàbat per assistir a la sinagoga i es posà a ensenyar-los. El tema de l'ensenyança obre i tanca, segons Beza, la pericopa. La seva manera d'ensenyar era tan diferent del sòlit sermó del cap de sinagoga que va produir en molts d'ells impressions contradictòries. Marc ho descriu en tres dimensions. Els primers a intervenir-hi ho feren despectivament: «D'on li ve a aquest tot això?» El coneixien com «l'artesà» del poble, el petit constructor que feia cases treballant la fusta, la pedra i el guix, i el menyspreen. Al centre, Marc refereix els qui es pregunten per la saviesa que presumptament li hauria estat donada i que hauria produït a Cafarnaüm tota una sèrie de «prodigis que sortien de les seves mans». Uns tercers es pregunten incrèduls si realment aquell a qui han invitat a ensenyar a la sinagoga «és l'artesà, el fill de Maria i el germà de Jaume, Joset, Judes i Simó» que tothom coneixia. No mencionen el seu pare, Josep, car ja hauria mort. Jesús formava part d'una família nombrosa de cinc germans i altres tantes germanes, els noms de les quals no s'esmentaven en aquella època. Jaume serà el qui, anys més tard, prendrà les regnes de l'Església de Jerusalem, una vegada Pere hagi abdicat, segons re-

GLÒRIA MONÉS

vela Lluç en el segon volum (Ac 12,17). L'escàndol que la seva vinguda ha provocat a Natzairet fou majúscul. Jesús replica amb una dita: «No hi ha cap profeta que hagi estat deshonorat, llevat de a la seva pàtria, entre la parentela i en la seva pròpia comunitat» familiar. A diferència del que havia fet a Cafarnaüm, a Natzairet «no va poder obrir cap prodigi.» Tan sols guarí uns quants malalts que li prestaren personalment l'adhesió. D'aquí que s'admirés de la seva fe, davant la incredulitat general tant entre els llogarencs com entre els seus familiars més pròxims. Enfront de la incomprensió general, només l'ensenyança pot obrir una bretxa.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Quin paper tenen els profetes en l'antic Israel?

El profetisme es troba al cor mateix del poble d'Israel. El profeta és un «cradat» (*nabî*) per Déu, és algú que ha rebut l'impacte, la força de la Paraula (*dabar*) que l'ha transformat des del més profund; una irrupció no sempre fàcil d'acceptar. El dinamisme de la paraula es converteix en el centre de la vida del profeta, sacsejant no tan sols allò que diu, sinó també allò que fa. El profeta es troba arrelat en la tradició, ancorat en l'ara i l'aquí, obrint-se vers el futur. I és precisament des d'aquí que llegeix els «signes del temps», fent present la Paraula, recordant que Déu no es desvincula de la història, sinó que a través d'ella es revela. I d'aquí que la paraula profètica tingui una funció interpretativa de la història del poble que és viscuda com a història de Salvació. Però, el profeta també té una dimensió social important, i en aquest sentit, apareix com a «home de la querella». Els profetes clamen constantment davant les injustícies. El clam per les infidelitats del poble, per seguir els designis divins i posar la confiança en Déu, tal com Déu és fidel al poble, sovintea en els escrits. Però ho fan així mateix les crítiques a la monarquia i al mal govern, a la justícia i la falta de justícia, a l'abús constant que pateixen els més febles per part dels poderosos... I és precisament aquest estar al costat de la persona humana, de posicionar-se al costat de la vida, el que fa que les seves paraules ressonin amb força i actualitat a través dels segles i ens continuïn interpel·lant.

«Ai dels qui tenen el mal per bé i el bé per mal! Canvien la tenebra en llum i la llum en tenebra; fan passar per amarg el que és dolç i per dolç el que és amarg» (Is 5,20).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XIV de durant l'any

Lectura primera

Ez 2,2-5

Ni que siguin un poble que sempre es revolta, han de saber que hi ha un profeta enmig d'ells

Lectura de la profecia d'Ezequiel:

En aquells dies, l'Esperit entrà dintre meu, em va fer aixecar dret i vaig sentir que em parlava. Em digué: «Fill d'home, t'envio al poble d'Israel, a un poble de rebels que s'han alçat contra mi. Tant ells com els seus pares, fins avui mateix, no han deixat mai de ser-me infidels. T'envio a aquests fills de cara endureïda i de cor empedreït. Tant si t'escolten com si no t'escolten, tu digue'ls: "Això diu el Senyor Déu" perquè, ni que siguin un poble que sempre es revolta, han de saber que hi ha un profeta enmig d'ells.»

Al·leluia

Lc 4,18

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts.

Salm responsorial

122

A vós, que teniu el tron dalt del cel,
aixeco els meus ulls.
Com l'esclau té els ulls posats en les mans del seu amo.

R. Tenim els ulls posats en el Senyor, fins que s'apiadi de nosaltres.

Com l'esclava té els seus ulls en les mans de la mestressa, tenim els ulls posats en el Senyor, fins que s'apiadi de nosaltres. *R.*

Compadiu-nos, Senyor, compadiu-nos, estem saturats de menyspreu. La nostra ànima n'està ben saturada, dels escarnis dels altius, del menyspreu dels insolents. *R.*

Evangelí

Mc 6,1-6

Els profetes només són mal rebuts en el seu poble

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús anà a Natzaret, el seu poble, acompanyat dels seus deixebles. El dissabte començà a ensenyar a la sinagoga.

Lectura segona

2Co 12,7-10

Estic content de gloriar-me de les meves febleses; gràcies a elles tinc dintre meu la força del Crist

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, les revelacions que he rebut eren tan extraordinàries que Déu, perquè no m'enorgulleixi, ha permès que em clavessin com una espina a la carn: és un enviat de Satanàs que em bufeteja perquè m'enorgulleixi. Jo he demanat tres vegades al Senyor que me'n deslliuri, però ell m'ha respost: En tens prou amb la meua gràcia; el meu poder ressalta més com més febles són les teves forces. Per això estic content de gloriar-me de les meves febleses; gràcies a elles tinc dintre meu la força del Crist. M'agrada ser feble i veure'm ultratjat, pobre, perseguit i acorralat per causa de Crist. Quan soc feble és quan soc realment fort.

Tothom, en sentir-lo, se'n estranyava i deia: «D'on li ve tot això? Què és aquest do de saviesa i aquests miracles que es realitzen per les seves mans? No és el fuster, el fill de Maria, parent de Jaume, de Josep, de Judes i de Simó? I les seves parents, no viuen aquí entre nosaltres?» I se'n escandalitzaven. Jesús els digué: «Els profetes només són mal rebuts en el seu poble, en la seva parentela i entre els de casa seva.» I no hi pogué fer cap miracle; només va imposar les mans a uns quants malalts, que es van posar bé. I el sorprenia que no volguessin creure. Després recorria les viles i els pobles i ensenyava.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Juliol

4. DIUMENGE

Diumenge XIV de durant l'any. Verd. Lectures: Ezequiel 2,2-5 / Salm 122 / 2 Corintis 12,7-10 / Marc 6,1-6. Tarragona: **Dedicació de la catedral** (S), *Blanc*.

SANTORAL: Berta, vg.; Isabel de Portugal, rel.; Laureà, b.; Valentí Berriochoa, b. i mr.

5. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 28,10-22a / Salm 90 / Mateu 9,18-26. O bé: *Sant Antoni Maria Zaccaria* (ML), *Blanc*. Vic: **Sant Miquel dels Sants** (S), *Blanc*.

SANTORAL: Filomena, vg.

6. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 32,22-32 / Salm 16 / Mateu 9,38-38. O bé: *Santa Maria Goretti* (ML), *Vermell*. SANTORAL: Isaïes, prof. i mr.; Ròmul, b.

7. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 41,55-57;42,5-7a.17-24a / Salm 32 /

Mateu 10,1-7. Urgell i Solsona: **Sant Ot** (S), *Blanc*.

SANTORAL: beat Benet XI, p.; Edilberga, vg.; Fermí, b.; Marçal, b.

8. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 44,18-21.23b-29;45,1-5 / Salm 104 / Mateu 10,7-15

SANTORAL: Adrià III, p.; Àquila i Priscil·la, mr.; Edgar, rei; Eugeni III, p.

9. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 46,1-7.28-30 / Salm 36 / Mateu 10,16-23. O bé: *Sant Agustí Zhao Rong* (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Joan de Colònia, prev. i mr.; beata Joana Scopelli, rel.; beat Teodoric Balat, mr.; Zenó, mr.

10. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 49,29-32;50,15-24 / Salm 104 / Mateu 10,24-33

SANTORAL: Amèlia, viuda; Ascani, mr.; beats Carmel Boltà i Francesc Pinazo, mr.; Cristòfor, mr.; Verònica Giuliani, rel.

El Sant 5 JULIOL

Sant Antoni Maria Zaccaria

Al segle XVI la crisi religiosa que va representar l'esclat de la reforma protestant, també va dur a un refluixament de l'espiritualitat catòlica, amb l'aparició de nombrosos sants fundadors. Un d'ells és sant Antoni Maria Zaccaria (1502 – 1539).

Aquest noble del nord d'Itàlia, de jove es va sentir atret per la medicina, i va cursar aquests estudis a Pàdua. Una vegada obtingut el títol, va exercir de metge per als més pobres i necessitats de la ciutat de Cremona. Però ben aviat va sentir una altra vocació, la sacerdotal, i va acabar sent ordenat prevere a l'edat de 26 anys. Veient la necessitat de predicar la fe cristiana en un moment en què la controvèrsia amb el protestantisme era màxima, el 1533 sant Antoni Maria Zaccaria va fundar els Clergues Regulars de Sant Pau (més coneguts com a barnabites) i dos anys més tard les Germanes Angèliques de Sant Pau. A part, se li atribueixen diversos fenòmens místics. Va ser canonitzat per Lleó XIII el 1897.

Profetes pel pedregar

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

Sospito que tot l'Antic Testament en va ple, però les tres lectures d'aquest diumenge posen l'accent en el do de profecia, una de les qualitats més significatives dels cristians, que ens configuren des del Baptisme. Tots, totes, per Jesucrist, som reines, profetesses i sacerdotesses (que estrany sona en femení, oi?). Aquestes paraules se'ns diuen en el moment de ser ungits amb el crisma just després de ser submergits (o relativament submergits, perquè el signe és el que és) en l'aigua.

Perquè amb aquesta unció ens fem nostre el Regne de Déu, ens enfortim per proclamar la seva veritat i som estimats com a fills de Déu, sense altres mediacions.

Els textos que ens aporta la litúrgia d'avui giren a l'entorn d'aquesta proclamació de la veritat de Déu, que no té tant a veure amb una mena de dogma ideològic sinó amb recordar quina és la mirada de Déu sobre les persones. En el text paral·lel de Lluc (4,16-28), l'evangelista fa comentar a Jesús un fragment d'Isaïes (Is 61,1-2) perfectament en la línia de la predicació del Regne de Déu i de les benaurances. La veritat de Déu es resol en l'estimació de què siguem capaces les persones.

A ser profetes, doncs, hi estem cridats tots. Encara que no ho veiem gaire clar, com li passa a Ezequiel; encara que siguem conscients de la nostra feblesa, com Pau, i encara que ja hàgim

fet l'experiència que sovint és difícil que el nostre entorn pugui veure-hi més enllà de l'escèptica etiqueta que ja tenim col·locada pel nostre origen, tarannà o història personal. Com discerneix Jesús en les temptacions, aquest do de profecia no s'exerceix a partir del poder, ni de l'èxit ni del prestigi. Ben al contrari. Febles com som, la profecia sorgeix per l'Esperit, com ens diu Ezequiel, per la gràcia de Déu, com remarca sant Pau, i requereix també que qui l'escolta s'obri a Déu malgrat la fragilitat del missatge.

Déu es manifesta justament per les nostres escletxes, cosa que no deixa de ser un descans, perquè si es manifestés per les nostres qualitats no aniríem gaire lluny, oi? És com allò de portar el tresor en gerres de terrissa (2 Corintis 4). El poc èxit que tindrem en el nostre entorn no ens ha de preocupar, sembla. Més aviat es tracta de gosar tirar la llavor. Aleshores podrà créixer. No necessàriament amb la nostra tutela.

Postals des d'Andalusia

Paraules per a l'era post-Covid

Encara no ha arribat, però s'acosta, l'«era post-Covid», tot i que és a les nostres mans avançar-la o endarrerir-la. Depèn, en bona part, de la nostra prudència i sentit comú. Seria interessant seleccionar algunes paraules per a aquest temps.

«Carícies»: *Acaricia'm* és el títol d'un dels poemes de Tagore. La *carícia* és una paraula que pertany al camp immens de la tendresa: «Vinc a tu perquè m'acariciïs / abans no despunti el dia», xiuxiuejava el poeta. «Que els teus ulls reposin / un moment sobre els meus ulls.» La bondat, la tendresa i les carícies sempre construeixen mons nous.

«Renovació»: qualsevol temps nou reclama renovació. A l'estiu canviem d'escenaris i ens endinsem en paisatges nous. També busquem «renovar-nos» per dins: «Pensaments, actituds, accions.»

«Recerca»: la vida és recerca constant: de «felicitat», d'«estar a gust», de «viure bé». Però no oblidem que la recerca de Déu és una empresa molt íntima. Habita en el nucli del cor humà. És la recerca d'amor absolut, d'una vida plena de sentit. «Cultura»: sabem que dir *cultura* és endinsar-nos en el «treball» de nosaltres mateixos, en la millora personal, familiar i social, en l'enriquiment de «ments, consciències i cors». I les més importants: la «cultura de l'amor» o «l'entrega»; la «cultura del mantell», o «la trobada i l'enteniment compartint taula i aliments».

«Tresors»: tot el que ens engrandeix i ens enriqueix. El tresor de la família, com a petita «comunitat d'amor»; el tresor de l'amistat, com a «acompanyament joiós»; el tresor de la fe, com a resposta de llum als nostres túnels.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Marató pel Rosari

El mes de maig passat, per iniciativa del papa Francesc, es va fer la marató pel res del Rosari a escala mundial. Es va emetre en directe a través de la pàgina web de l'organització *materfatima.org*, a la qual es van unir milions de persones i, així, van animar a propagar el culte a la Mare de Déu.

I també, amb la finalitat de pregar per totes les víctimes del Covid-19, i per les famílies desconsolades.

Tot i que, a causa del confinament passat, algunes esglésies havien posposat o abandonat provisionalment el res del Rosari, és hora que es tornin a reprendre, i encara més a les esglésies on havia disminuït l'assistència de la feligresia. Tot amb molta fraternitat i amor filial a Maria.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

Déu és amor

Déu és amor. No és cap tòpic repetir que la vida del cristià és d'amor. Sant Josepmaria també ho aplicava a la feina: «L'home no s'ha de limitar a fer coses, a construir objectes. El treball neix de l'amor, manifesta l'amor, s'ordena a l'amor.» Sobretot, a les relacions humanes, al matrimoni, a la pròpia lluita per la plenitud de vida cristiana: «Aquest cor nostre ha nascut per estimar. I quan no se li dona un afecte pur, net i noble, es venja i s'omple de misèria.» L'amor als homes i a Déu «es troba igualment lluny de la sensualitat com de la insensibilitat, de

qualsevol sentimentalisme com de l'absència o duresa de cor».

S'aplica a qualsevol situació: «És una pena no tenir cor. Els que no han après mai a estimar amb tendresa són uns desgraciats. Els cristians estem enamorats de l'amor: el Senyor no ens vol secs com una matèria inerta. Ens vol impregnats del seu afecte! Qui renuncia per Déu a un amor humà no és un solter, com aquestes persones tristes i infelices, perquè han menyspreat la generositat d'estimar netament.»

JUAN GARCÍA RODRÍGUEZ
Càceres

El capital social

La presentació pública fa uns dies de la Memòria Anual d'Activitats de l'Església catòlica posa en evidència la riquesa i la pluralitat de formes amb les quals la comunitat cristiana contribueix al desenvolupament integral de les persones i de la societat.

Recordo que vivim uns moments en els quals preval el silenci sobre la vida real de l'Església, o quan els focus de l'atenció pública se centren en allò que és escandalós i extravagant, per això convindria fer un exercici de realisme sobre la realitat de l'Església a Espanya.

La credibilitat de l'Església se sosté en la coherència amb la qual, cada dia, des dels racons més diversos de la nostra geografia, porta a la pràctica allò que predica. Convindria fer un exercici de realisme sobre la realitat de l'Església a Espanya.

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Burgos

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

ELS CAMINS DEL SENYOR

Sant Miquel de Lloberola: el turó bonic (Biosca, la Segarra infinita)

En Joan Escoda Prats i jo mateix fèiem un tomb per la Segarra. La boira intensa i persistent ens havia acompanyat bona part del matí, però s'aixecà sobtadament —podríem dir que de forma miraculosa— per deixar-nos gaudir de la bellíssima vista del turó de Sant Miquel de Lloberola.

Recollírem imatges des de la distància, i per descomptat des del pla de l'església, també de l'antic cementiri i dels sarcòfags dels Sacirera; no dissortadament de l'interior del temple, tancat amb pany i forrellat, com és (mal)costum per aquestes terres.

Del castell, en resten diversos murs i una torre de planta quadrada, amb els angles arrodonits que, en prendre alçada, però, es van fent més prims. L'església parroquial de Sant Miquel de Lloberola és a peu del castell i conserva algun vestigi antic, però fou reformada segons el gust neoclàssic. Des d'aquí s'accedeix al vell fossar on hi ha els sarcòfags.

El nou cementiri està situat escas-

sament a uns cinc-cents metres a baix al pla. De l'existència del retaule barroc de l'altar major de l'església parroquial de Sant Miquel, que fou cremat el 16 d'agost del 1936, es conserven un parell de documents on consta que al final del segle XV el mestre de retaules Joan de Brussel·les feu una d'aquestes obres per a l'església de Lloberola. Atès que el segon document ens diu que el retaule, al començament del mes de febrer de 1501, ja es trobava acabat i col·locat al seu lloc, d'acord amb el contracte, encara que hi faltava posar les ales i la diadema a Sant Miquel i la polsera del retaule, hom suposa, essent aquest sant el titular de la parròquia de Lloberola, que l'obra li estava dedicada i que anava destinada a l'altar major de l'església. Aquest mateix document ens concreta l'import del retaule: 15 lliures i 10 sous. El topònim, pel sufix *-ola*, advertim que és un diminutiu de *llobera*, lloc de llops.

Més info: <https://coneixercatalunya.blogspot.com/>

MAC
Barcelona

M. Teresa Munill Díaz és monitora del Grup d'esplai La Trepça, de Sabadell, i responsable territorial del Vallès Occidental Est del Moviment de Centres d'Esplai Cristianes Catalans (MCECC). Actualment estudia segon curs del grau de Treball Social a la Universitat de Barcelona. Parlem amb ella sobre la seva tasca com a monitora a les colònies organitzades per la Fundació Pere Tarrés.

Aquest estiu marxem, un any més, de ruta i colònies amb la Fundació Pere Tarrés.

Sí, marxo com a monitora del Grup d'esplai La Trepça. Som un grup d'esplai de Sabadell vinculat a la parròquia de la Puríssima Concepció. Formem part del Moviment de Centres d'Esplais Cristianes Catalans (MCECC), dins de la Fundació Pere Tarrés. Des del 1976, any rere any, vivim l'esplai amb l'objectiu d'educar en el lleure actituds i valors als infants. Ho fem de manera transversal i lúdica, compartint aquesta experiència amb altres nens i nenes de la seva edat. El grup està dividit en cinc colles: Petits, Mitjans-I, Mitjans-II, Grans i Esborriacs. Els infants més petits tenen 6 o 7 anys i els més grans en tenen 16 i 17. Cada colla consta, depenent del grup i l'any, d'entre 25 i 30 infants i quatre, cinc o sis monitors i monitores que, cada dissabte i durant deu dies al

M. Teresa Munill, monitora del Grup d'esplai La Trepça, de Sabadell

«Ser monitora m'ha ajudat a ser feliç»

mes de juliol, preparen activitats i excursions per a tots ells.

I el curs culmina amb l'arribada de l'estiu...

I tant! Cada juliol marxem deu dies a una casa de colònies, on tot l'esplai convivim plegats. La colla de joves de l'esplai marxa set dies de ruta per la muntanya i després s'incorporen, amb la resta de l'esplai, a les colònies. Per tant, la nostra tasca com a monitors i monitores es divideix en una primera tasca de preparació, en què ideem les activitats i la logística de les colònies; una segona part de realització, amb la pràctica de les activitats i el transcurs de les colònies, on treballem els objectius plantejats en la preparació i acompanyem els infants en el dia a dia de les colònies; i, per acabar, una part d'avaluació. En concret, aquest estiu seré monitora del grup de joves de l'esplai, la colla d'Esborriacs.

Què t'aporta aquesta experiència des del punt de vista humà i cristià?

Ser educadora en el lleure és una tasca que m'omple i em realitza com a persona. Opino que la tasca d'educador i educadora en el lleure és molt necessària a la societat actual. L'impacte que té és molt favorable. En una societat on els valors que predominen són l'egoisme i el materialisme, l'esplai contraresta aquests valors ensejant als infants, a través del joc, els valors de l'amor, la llibertat i el respecte. No només m'omple la vessant ideològica de la nostra tasca, m'omple la seva senzillesa.

Els somriures dels infants quan estem els dissabtes junts, les enrabades que ràpidament són reconduïdes, els atacs de sinceritat inofensiva dels infants, quan les lliçons que donem passen a ser accions... I sobretot veure com els infants creixen i són feliços, dins

i fora de l'esplai. Sent monitora també m'he conegut a mi mateixa, he pogut descobrir les meves capacitats comunicatives, m'ha fet conèixer on estan els meus límits, he treballat aptituds com l'empatia, la paciència, la responsabilitat... i sobretot m'ha ajudat a ser feliç.

Per als infants i adolescents, què suposa anar de colònies?

Abans de ser monitora del Grup d'esplai La Trepça, havia participat, ja de nena, al mateix esplai. Basant-me en la meua experiència, penso que anar de colònies proporciona als infants i adolescents un espai on poden ser ells mateixos; durant deu dies la seva única preocupació és gaudir i passar-s'ho d'allò més bé. Als infants més petits els ofereix un exercici d'autonomia molt important i alhora tenir un espai basat en el joc, diferent del que tenen en la seva rutina de l'escola. Crec que als infants més grans, anar de colònies els aporta un espai on saben que gaudiran d'experiències inoblidables i que les compartiran amb persones amb les qui tenen una gran estima.

Els monitors i monitores sou un referent molt important per a infants i adolescents.

Sí, perquè ens veuen com a persones properes. Aquesta aproximació l'aconseguim a través de la diferència d'edat i també pel tipus d'espai que creem, un espai de confiança, respecte i diversió.

Com es treballa l'acompanyament en la fe a les colònies?

El Grup d'esplai La Trepça fem una missa al llarg de les colònies, que oficia el mossèn de la parròquia de la Puríssima. Si el mossèn no hi pot assistir, tot l'esplai fa una celebració de la Paraula. A més, cada nit, abans d'anar-nos-en a dormir, realitzem amb els infants activitats en què treballem el transcendent, adaptades a l'edat dels menors.

MAC
Barcelona

La torre de la Mare de Déu de la basílica de la Sagrada Família s'inaugurarà el proper 8 de desembre

Un nou estel brillarà a Barcelona

El 8 de desembre, festivitat de la Immaculada Concepció, s'inaugurarà la torre de la Mare de Déu de la basílica de la Sagrada Família. Així ho va anunciar Esteve Camps, president delegat del Patronat de la Fundació Basílica de la Sagrada Família, durant la presentació del curtmetratge *Creation in Gaudí*, que va tenir lloc el divendres 18 de juny a l'aula magna de la Universitat Abat Oliba CEU.

La torre de la Mare de Déu estarà coronada per «un estel de dotze puntes que serà il·luminat nit i dia», va assenyalar Camps.

Abraçada fraternal

«Un abraçada a totes les criatures de la Creació.» Amb aquestes paraules va definir Maria Laín el seu curtmetratge *Creation in Gaudí* en un acte presidit per Rafael Rodríguez-Ponga, rector de la Universitat Abat Oliba CEU.

Activista climàtica, filòsofa i artista, Maria Laín ha dirigit aquesta producció audiovisual que ofereix una mirada mediambiental sobre els

elements arquitectònics i escultòrics de la basílica de la Sagrada Família. És també la promotora de Christian Youth for Climate, un moviment que pretén transmetre l'aportació genuïnament cristiana sobre la cura del medi ambient.

El curtmetratge està patrocinat per la Fundació Cultural Àngel Herrera Oria i compta amb el suport de l'Associació Catòlica de Propagandistes. Actualment es pot visionar a través de les xarxes socials, com YouTube.

Maria Laín va reconèixer que «aquest projecte va venir de l'Esperit» i que el seu principal element de referència al llarg «d'aquests deu mesos de feina intensa» va ser «l'encíclica *Laudato Si*, del papa Francesc». La directora va assegurar que els éssers humans «hem oblidat que som terra; ens hem desconnectat de la natura» i amb el seu vídeo vol contribuir que els espectadors «accedeixin a la bellesa del temple i de la natura».

Així mateix, va definir Antoni Gaudí com «un geni, un avançat al seu temps» i va destacar que era «un home de Déu i un model de santedat».

En el curtmetratge, des d'un enfocament intimista i espiritual, l'arquitecta Chiara Curti narra el vincle profund i fructífer entre Gaudí i la natura. En aquest recorregut, visualment poètic per la basílica de la Sagrada Família, s'entrelliguen llum, bellesa i harmonia. Curti va lloar «el coratge i l'entusiasme» de Maria Laín de dur a terme aquesta extraordinària iniciativa. En el documental, l'arquitecta exposa que un aspecte essencial de Gaudí és «el seu amor a la vida». I afegeix que «per a Gaudí, el cim de tota la natura és l'ésser humà», el qual es revela com «el custodi d'aquesta natura».

L'anunci va tenir lloc a la presentació del curtmetratge «*Creation in Gaudí*»

Agustí Codinach

Imatge recent dels treballs de construcció de la torre de la Mare de Déu.

«CATALUNYA CRISTIANA» A CADA PARRÒQUIA I CADA LLAR

www.catalunyacristiana.cat

 [catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

 [@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

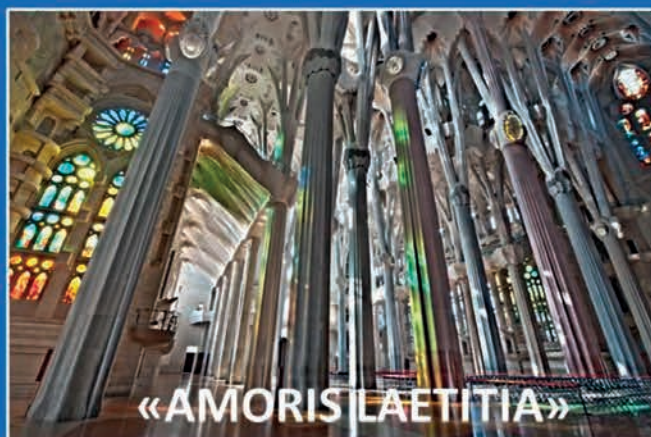
 [catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

**SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀ**

En paper i digital

Més informació: 934 092 770

17

L'EXEMPLE DE LA SAGRADA FAMÍLIA és motiu d'esperança i alegria

Segons la tradició cristiana i els ensenyaments de l'Església, el Fill de Déu s'encarnà en el si d'una senzilla família del poble d'Israel, i el papa Francesc ha escrit que aquest fet —el simple naixement d'un infant— «va canviar la història del món».

A continuació, ha recordat algunes de les primeres escenes de la Sagrada Família de Natzaret, i ha conclòs la seva exposició amb aquesta expressió: «Aquest és el misteri de Nadal i el secret de Natzaret, que expressen la bellesa de la vida de família! [...] Aquest és el misteri que continua omplint les famílies cristianes d'esperança i alegria» (AL 65).

Recordem alguns detalls significatius de la vida de Jesús.

«L'exemple de Jesús és un model per a l'Església. Ell va iniciar la seva vida pública amb el miracle en les noces de Canà (cf. *Joan 2*). Va compartir moments quotidians d'amistat amb la família de Llätzer i les seves germanes (cf. *Lluc 10*), i també amb la família de Pere (cf. *Marc 8*).

Jesús va escoltar el plor dels pares per la mort dels seus fills i els va restituir la vida (cf. *Marc 5*; *Lluc 7*). D'aquesta manera va mostrar el veritable significat de la misericòrdia, que implica el restabliment de l'Aliança. Això apareix clarament en les seves converses amb la dona samaritana (cf. *Joan 4*) i amb la dona sorpresa en adulteri (cf. *Joan 8*), en les quals la consciència de pecat es desvetlla en trobar-se amb l'amor gratuït de Jesús» (AL 64).

«A Natzaret, l'encarnació del Verb de Déu en una família humana va canviar la història del món. Va ser la gran novetat.

Cal que ens submergim en el misteri del naixement de Jesús a Betlem, en el 'sí' de Maria a l'anunci de l'àngel, quan la Paraula va ser concebuda en el seu ventre; i també en el 'sí' de Josep, que va donar el nom a Jesús i es va fer càrrec de Maria.

Cal que contemplem l'alegria dels pastors al costat del pessebre, l'adoració dels Mags i la fugida a Egipte, en la qual Jesús comparteix l'experiència del seu poble a l'exili, la persecució i la humiliació.

Cal que contemplem la religiosa espera de Zacaries i la seva alegria en el naixement de Joan Baptista, el compliment de la promesa donada a conèixer a Simeó i Anna en el Temple i l'estupefacció dels doctors de la llei en escoltar les mostres de saviesa de Jesús adolescent.

També cal que ens endinsem en els trenta llargs anys en els quals Jesús es guanyava el pa treballant amb les seves mans, recitant les pregàries tradicionals que expressaven la fe del seu poble, i formant-se en la fe dels seus pares fins que ell mateix la va fer fructificar en el misteri del Regne.

Aquest és el misteri de Nadal i el secret de Natzaret, que expressen la bellesa de la vida de família! Aquest és el misteri que tant va fascinar Francesc d'Assís, Teresa de l'Infant Jesús i Carles de Foucauld! Aquest és el misteri que continua omplint totes les famílies cristianes d'esperança i d'alegria!» (AL 65).

Aquesta convicció ha portat Francesc a manifestar un sentiment que pot sorprendre molta gent, i també alguns membres de l'Església que potser no tenen una experiència gaire satisfactòria del seu propi matrimoni, o que coneixen matrimonis que 'van començar molt bé i han acabat molt malament'.

En la seva reflexió sobre la família, ell no dubta a recordar, una vegada i una altra, que **la família de Natzaret —Maria, Josep i Jesús— presenta alguns trets que poden ser motiu d'inspiració per a totes les famílies**, també per a les del segle XXI. Les circumstàncies de l'entorn han canviat profundament, però els aspectes essencials del model de família cristiana es mantenen.

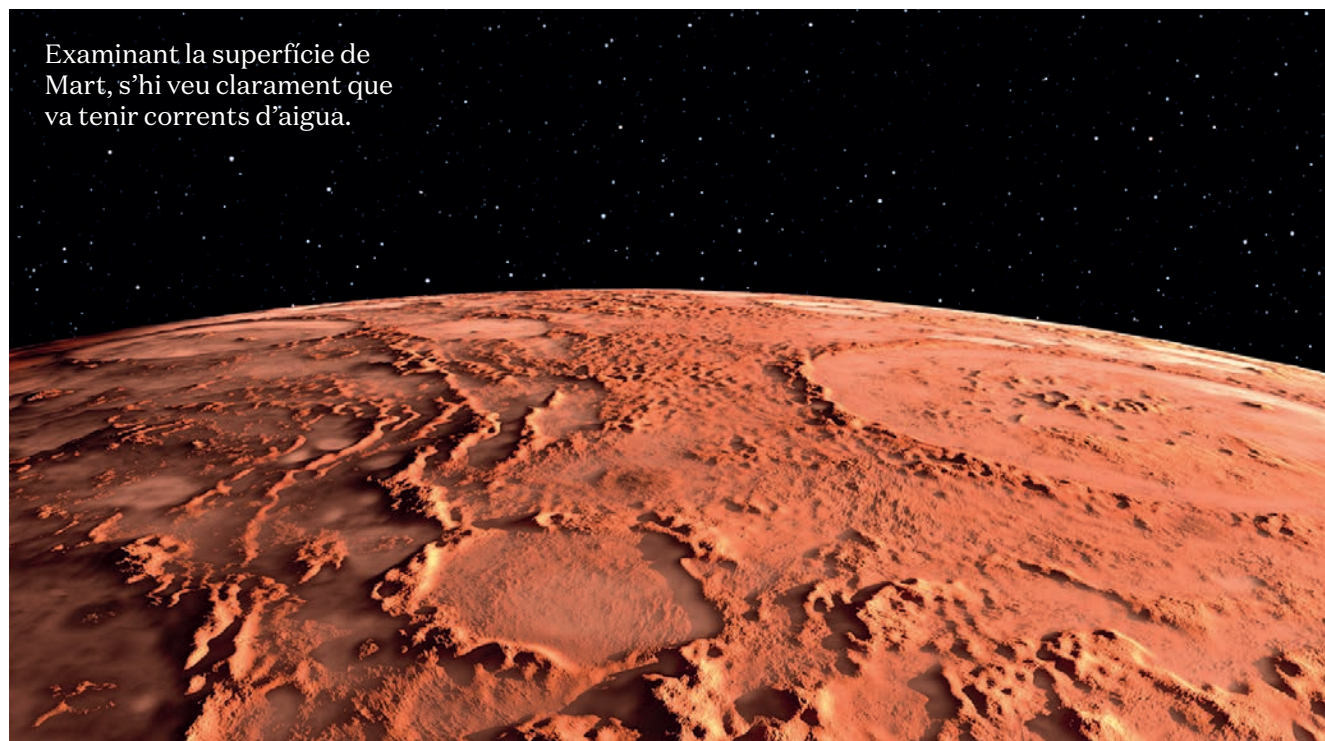
«L'aliança d'amor i fidelitat viscuda per la Sagrada Família de Natzaret inspira la formació de cada família i la fa capaç d'afrontar amb més seguretat les vicissituds de la vida i de la història.

Sobre aquest fonament, cada família, malgrat la seva feblesa, pot esdevenir una llum en l'obscuritat del món. Sant Pau VI ha escrit: **"Natzaret ens ensenya el significat de la vida de família, la seva comunió amorosa, la seva bellesa senzilla i austera, el seu caràcter sagrat i inviolable.** Que també ens mostri com la seva manera d'educar en família és dolça i insubstituïble, i com el seu paper en l'ordre social és fonamental i incomparable"» (AL 66).

- Pots compartir aquests sentiments del papa Francesc, com també de sant Pau VI, amb altres persones amigues?
- Quines actituds i quins valors aprecies en la Sagrada Família de Natzaret? Creus que les famílies cristianes d'avui estan en condicions d'adoptar aquestes mateixes actituds i aquests mateixos valors?

Examinant la superfície de Mart, s'hi veu clarament que va tenir corrents d'aigua.

© Jurik Peter, Shutterstock

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Per què l'atmosfera del planeta Mart és tan minsa?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Heus aquí una pregunta que els astrònoms es feien des de fa molt temps. Em direu: i per què es feien aquesta pregunta? Cada planeta és com és i no cal dir res més. Se la feien perquè el planeta Mart és un astre del sistema solar que es formà igual que la Terra, ara fa uns 4.600 milions d'anys i, per consegüent, havia de tenir unes característiques semblants a les del nostre planeta, ja que quedava a una distància del Sol no gaire diferent de la nostra, una mica més fred, això sí, perquè es troba un xic més lluny del Sol, però, pel que fa a la seva constitució, poca diferència podia haver-hi respecte de la Terra. I els estudis que s'han anat fent de Mart ho confirmen. Per això s'ha d'afirmar que va tenir en el passat una atmosfera densa, càlida i humida semblant a la de la nostra casa. I també aigua en quantitat. Examinant la seva superfície, es confirma això perquè s'hi veu clarament que va tenir corrents d'aigua, que han deixat lleres ben clares; i, per tant, hi hagué pluges i, a més, per què no? tot el que veiem en la nostra atmosfera. Que hi va fluir l'aigua ho han constatat les imatges transmeses per les missions realitzades per sondes que han explorat el planeta. Ara, però, té una atmosfera tan extremadament tènue que ni és capaç de retenir la calor del Sol, i gens d'aigua.

Què li va passar, doncs? Les anàlisis que s'hi han fet donen per resultat que va perdre la majoria dels seus gasos fa entre 4.100 i 3.700 milions

d'anys. Però la pregunta del per què els va perdre quedava enlaira. I no ha estat fins ara que un equip d'astrònoms hi ha donat una resposta que sembla satisfactòria. Ho han publicat a la revista *Science*. Entre la Terra i Mart hi ha una diferència important que cal tenir en compte. El nostre planeta té un camp magnètic (per això ens podem orientar amb la brúixola) i Mart no en té. I què té a veure això amb l'atmosfera? Cal recordar un altre punt important: el Sol emet constantment un flux de partícules carregades elèctricament. S'anomena vent solar. Ara bé, quan aquestes partícules arriben al nostre indret, el camp magnètic de la Terra té prou força per desviar-les i no poden impactar sobre la superfície terrestre, però en la superfície de Mart sí que poden impactar i certament ho han de fer. I quin ha estat el resultat després de segles? Molt senzill: aquest vent solar va anar desposseint dels seus gasos el planeta marcià, fins a deixar-lo com el veiem ara. Fins i tot li va prendre l'aigua, que a poc a poc s'anava evaporant. La cosa és clara. Sembla que aquesta explicació és ben correcta. Ho explica a bastament.

I què hi direm, nosaltres? No tenim prou autoritat per afirmar rotundament que és l'única explicació vàlida. Però sí que podem dir que ens sembla una bona interpretació del fet. I també direm que sentim admiració pels astrònoms que indaguen els fenòmens còsmics fins a aquests detalls.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Enguany voldria dedicar aquesta sèrie estiuenca al món de les abelles i a les tradicions apícoles de Catalunya. D'entrada, cal recordar que l'abella de la mel (llat., *Apis mellifica*; cast., *abeja*) forma part de la ramaderia menor i que és un dels insectes més admirat, i més estudiat, ja que des molt d'antic les abelles han intrigat l'home per la saborosa mel que produeixen, per l'ajustada perfecció de la forma hexagonal de les cel·les del brescam i, sobretot, pel fet que l'abella de la mel visqui conjuntament formant societat i, àdhuc, que les abelles es comuniquin a través del brunzit i de la dansa. Alguns estudiosos de la zoologia han copsat que la remor d'un eixam no és pas un brogit sense sentit, sinó una peculiar i expressiva forma de comunicar-se. Molt possiblement, les abelles perceben la sonoritat a través dels pèls del seu cos, especialment els situats a les antenes, on les vibracions sonores, en moure el pèl, exciten la base sensorial de l'abella que es transmet a través del sistema nerviós del cos de l'insecte.

El pol·len que les abelles obres recullen per al seu nodriment l'emmagatzemen al brescam i hom l'anomena *àmec*, que és una mena de pasta groga-vermellosa que els serveix d'aliment, car el pol·len és una font molt important de proteïnes i, sobretot, és imprescindible per al nodriment, desenvolupament i bona creixença de les abelles. El volum de nèctar aplegat varia segons les hores

del dia; quan l'ambient és més eixut les flors no segreguen tant de nèctar.

A Catalunya, antigament, de l'apicultor en deien abellaire i solia tenir marcades les cases d'abelles —o arnes— amb marques de ferro roent, amb uns senyals que n'indicaven la respectiva propietat. Entre els religiosos caputxins, alguns frares pertanyents a les antigues demarcacions provincials d'Europa —particularment a Les Marques d'Ancona, Sardenya, Aragó i Catalunya— destacaren en l'art de saber aprofitar els productes de les abelles, especialment la mel, la cera i els pròpolis i, també, aquella melada provinent de la flor i de la reïna de castanyer que fou enormement apreciada en la tradició remeiera conventual.

A la ruralia es conserven encara vestigis d'antigues construccions relacionades amb l'apicultura com ara els anomenats «corrals d'abelles», que eren unes construccions on els ruscós eren fixats dins d'unes cavitats en forma d'armariet dites *seguer*. Semblantment, en alguns corrals de bestiar de ramaderia major també hi havia un espai a propòsit reservat per posar-hi els seguers, unes «cases d'abelles» que se solien protegir amb un mur de pedra seca per evitar que l'ós bru i altres depredadors hi poguessin accedir i malmetre'n la mel. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de les principals tasques de l'apicultor.

La perfecció de la forma hexagonal de les cel·les del brescam és una autèntica meravella.

TRADICIONS APÍCOLES (1)

Els corrals d'abelles

CARMEN SOTO VARELA

Cuando Dios habla no solo en masculino / La teología feminista
PPC, 2021, 124 pàg.

La teologia feminista pretén impulsar un nou paradigma teològic des d'on revertir l'exclusivitat androcèntrica per habitar una realitat inclusiva tant antropològica com social i eclesial. Aquestes pàgines se centren en l'àmbit del cristianisme i inclouen les lluites i els anhels en la reflexió sobre la fe i la conducta moral.

XAVIER GUILLAMET

Els camins de l'amor
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 165 pàg.

Els camins de l'amor no estan definits en una agenda, els construïm dia a dia amb les nostres paraules, amb actituds i fets. Anar pels camins de l'amor és una elecció íntima, individual. Som nosaltres que escollim quin camí seguirem per assolir un objectiu o quina resposta donarem a les situacions que se'ns posen al davant.

ADELA CORTINA

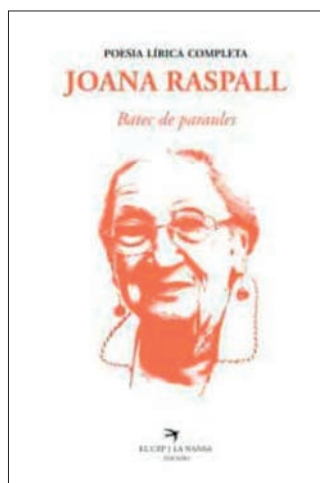
Ética cosmopolita
Paidós, 2021, 206 pàg.

Enmig d'aquesta pandèmia letal sovint sentim dues preguntes: ens en sortirem?, i què haurem après per al futur? Tot el que passarà en el futur dependrà de com exercim la nostra llibertat, si des d'un «nosaltres» incloent o des d'una fragmentació d'individus amb la qual els ideòlegs juguen per aconseguir poder.

ELISA BENI

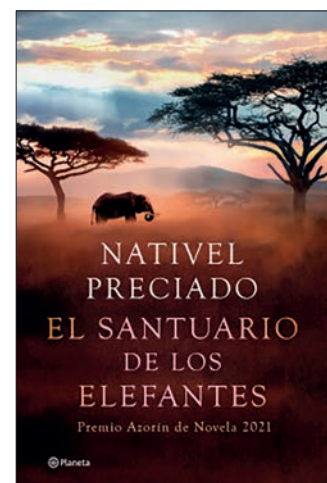
Una mujer no muere jamás
Roca Editorial, 2021, 343 pàg.

La Lara, des d'un Madrid frenètic i pre-pandèmic, es llança a la recerca d'explicacions sobre la vida de la dona que va morir al pis que acabava de comprar i que va ser trobada deu anys més tard. En aquest camí d'investigació descobrirà el corrent profund que uneix el destí de les dones de totes les èpoques. Unes dones que continuen vives en les seves filles i les seves netes.

JOANA RASPALL

Batec de paraules
El Cep i la Nansa, 2021, 577 pàg.

Aquest volum recull la poesia lírica de Joana Raspall. Integrat per cinc llibres publicats i cent vuitanta-set poemes inèdits, apareix en una edició renovada i ampliada. Sortosament, *Batec de paraules* ens permet recuperar una bona part, la de més gruix, segons el criteri de l'autora, de l'obra poètica que havia romàs oculta per al públic lector.

NATIVEL PRECIADO

El santuario de los elefantes
Planeta, 2021, 295 pàg.

Una parella de multimilionaris espanyols, en Marcos i l'Elisabeth Blum, decideix organitzar un viatge a Tanzània. El viatge, una barreja de negocis i de plaer, es converteix en un infern. L'expedició es complica fins a la bogeria. Només una de les protagonistes, la més generosa i sensible, aconsegueix salvar-se de la maledicció dels elefants.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Dra. en Història de l'Art i
professora de Religió

El caràcter picaresc de l'espanyol de l'època

Luis García Berlanga va néixer el 12 de juny del 1921 a València. Això vol dir que el mes de juny passat hem celebrat el centenari del seu naixement. Berlanga va estudiar dret, filosofia i lletres i, el 1947, va entrar en el món del cinema sent considerat un dels grans directors de cinema espanyol. Es va casar l'any 1954 amb M. Jesús Manrique i van tenir 4 fills. El seu cinema és

mordaç, satíric, burlesc, característiques que li serveixen per rebel·lar-se contra la censura imposada a l'Espanya franquista de després de la guerra civil, i que ell retrata perfectament bé. Entre la seva llarga filmografia podem trobar títols com: *Esa pareja feliz* (1951), *Bienvenido Mr. Marshall* (1953), *Calabuch* (1956), *Plácido* (1961), *El verdugo* (1963), *La escopeta nacional* (1978) o *París-Tombuctú* (1999). Va morir el 13 de novembre del 2010, als 89 anys, a Madrid.

Plácido és una de les obres mestres de Berlanga. L'argument passa una nit de Nadal, en una petita província espanyola. Una empresa patrocina una campanya que diu «Asseu un pobre a la taula». Paral·lelament, Plácido recorre la ciutat

amb un estel de Nadal amb la seva moto-cotxe.

D'una banda, el film és el retrat d'una societat espanyola hipòcrita que viu de les aparences. Els rics volen tranquil·litzar la seva consciència convidant un dels molts pobres que ha deixat la postguerra i l'aïllament del país a causa de la dictadura franquista. D'altra banda, Plácido ha de pagar una lletra del vehicle que és el seu mitjà de treball, però ningú no li fa cas.

La pel·lícula va passant, enginyosament, d'una situació caòtica a una altra d'extravagant, fins a arribar a un pla-seqüència dins d'una casa, on s'hi aplega una munió de gent, cadascú assumint el seu lloc. Els esperpèntics diàlegs del guió de Rafael Azcona van acompanyats de les magnífiques interpretacions de Cassen i de José Luis López Vázquez com a personatges principals i de Manuel Alexandre i Amelia de la Torre que estan esplèndids com a secundaris.

Al final, el drama de la pobresa es converteix en una comèdia força divertida. I el sentit de l'humor dibuixa el caràcter picaresc de l'espanyol de l'època que sempre mira pel seu propi benefici.

Plácido va ser nominada a l'Òscar de Hollywood, el 1961, com a millor pel·lícula de parla no anglesa.

AMB BON HUMOR

PLÁCIDO

DIRECTOR: Luis García Berlanga
GUIÓ: Rafael Azcona, Luis García Berlanga

INTÈRPRETS: Cassen, José Luis López Vázquez, Elvira Quintilla, Amparo Soler Leal, entre altres
MÚSICA: Miguel Asins Arbó

FOTOGRAFIA: Francisco Sempere
Comèdia, sàtira
Espanya
85 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Un llibre molt útil

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA*Tornar als remeis de sempre*
Edicions Morera, 2017, 80 pàg.

El P. Valentí Serra de Manresa ens ha obsequiat amb un altre llibre seu. Especialista, com és, de les tradicions caputxines que fan referència a les plantes, ens presenta en aquest llibre moltes malalties que han rebut al llarg dels segles alleujament o remei gràcies a simples productes vegetals. Hem dit un nou llibre. Cal advertir que no és totalment nou. Es tracta de la quarta edició, molt renovada, d'una obra ja publicada el 2017, i que és el quart volum de la col·lecció L'Ermità, que publica Edicions Morera. El mèrit d'aquesta novetat es troba en les addicions i precisions que s'hi han afegit. El títol del llibre, ben encertat de debò, és *Tornar als remeis de sempre*, i aquests remeis de sempre són els que ens dona el regne vegetal.

És un llibre que val la pena tenir. Si el tenim el consultarem molt sovint. S'hi enumeren prop d'un centenar de malalties o xacres que poden ser tractades amb algunes de les plantes que descriu. Des de l'anèmia fins a xacres de la vista, passant per bonys, cicatrius, còlics, cremades, diarrea, espasmes, fetge, ferides, hemoràgies, infeccions, mal de queixal, migranya, nervis, obesitat, penellons, reuma, tensió arterial, tos... No cal anomenar-les totes.

La descripció de cada planta ve acompanyada moltes vegades pel dibuix corresponent. Després de la descripció de la llista llarga de vegetals que detalla, s'exposen un munt de receptes per guarir els mals més comuns. I encara s'hi afegeix un glossari de les paraules que més s'utilitzen en Medicina per proporcionar més bona comprensió de tot.

En total, un bon llibre per tenir a mà, ja que moltes vegades ens serà útil.

RAUXA

El camí de la saviesa

Es diu que els deixebles de l'escola filosòfica dels pitagòrics abans de poder mantenir una conversa amb el mestre l'havien d'escoltar atentament sense dir res durant uns quants anys. Es tracta d'un cas potser exagerat, però que manifesta d'una manera clara el concepte d'educació, d'aprenentatge i en el fons de persona que hi ha al darrere; el mestre és aquell que es distingeix per tenir un gran coneixement, mentre que el deixeble sap ben poca cosa, i és per això mateix que es posa sota l'autoritat del mestre. Escoltant-lo, avesant-se a les seves paraules i el seu exemple, s'anirà endinsant en un món que li permetrà adquirir la saviesa.

Mestre i deixeble no es troben al mateix nivell, però amb el temps el segon podrà arribar a ser tant o més que el primer. Que es tingui tan assumit que hi ha una desigualtat entre tots dos no és cap injustícia, sinó el reconeixement previ necessari que permetrà al deixeble fer un camí de creixement. Si no hi hagués cap diferència no hi hauria cap camí per recórrer. L'educació és molt més que donar informació o dades a qui no en té. Més aviat es tracta de transmetre, a través dels continguts, un coneixement vital que faci que la persona desenvolupi al màxim les qualitats que pel fet de ser persona ja posseeix, i que encara no s'han desplegat. Per aconseguir-ho cal molt de temps i que l'alumne —conscient que ell mateix no s'ho pot donar— s'obri amb confiança a tot allò que li ve de fora, d'un altre. A la saviesa només s'hi arriba per la humilitat.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

COR DE CRIST

L'Institut del Cor de Crist ha llançat la seva pàgina web (<https://icorazondecristo.org>) amb el desig de fomentar l'evangelització en el triple àmbit de l'estudi teològic, el desenvolupament i foment de la vida espiritual i el treball apostòlic.

Barcelona

ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA

Del **dimecres 7 de juliol al divendres 9** organitza el curs en línia *Treball del dol a nivell socioeducatiu* amb Montse Esquerda i Marta Burguet. Més informació: tel. 933 027 013

ESCULTURA

Fins al **dissabte 17 de juliol** es pot visitar en el claustre de la parròquia de Sant Pau del Camp de Barcelona l'exposició d'obres del II Concurs Internacional d'Escultura ICRE.

Girona

TRÀNSIT

El **diumenge 4 de juliol**, a les 19.00, missa a l'església parroquial de Sant Josep de Girona, presidida pel bisbe Francesc Pardo, amb motiu de la Jornada de Responsabilitat en el Trànsit.

VOCACIONS

El **dimarts 6 de juliol**, a les 16.30, pregària per les vocacions sacerdotals a la basílica de Sant Feliu de Girona.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **dilluns 12 de juliol al diumenge 18**, exercicis espirituals *El camí de la transformació* a càrrec del G. Lluís Serra (format presencial i per videoconferència). Més informació: tel. 649 465 814.

Tarragona

CONCERT

El **dissabte 10 de juliol**, a les 21.30, concert amb La Vella Dixieland, Irene Reig, Pablo Martín i Joan Mar al santuari de Sant Magí de la Brufaganya. Informació i reserves: <https://brufaganya.cat/home>.

CLARETIANES

Del **dissabte 24 de juliol al diumenge 31**, al Centre d'Espiritualitat Maria Immaculada de Reus, exercicis espirituals dirigits per Elena Andrés. Inscripcions: claretianesreus@gmail.com

Urgell

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

El **divendres 9 de juliol**, a les 21.00, concert *Stabat Mater*, de Boccherini, amb Anaïs Oliveras & Ensemble La Clementina a l'església de Santa Maria d'Organyà. Reserves: <http://femap.cat/concerts/tots-els-concerts/865-anais-oliveras>.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 10 de juliol**, a les 17.00, visita guiada a les pintures murals barroques de Talltorta amb Francesc Miralpeix. Més informació: reserves@cataloniasacra.cat.

BACH

El **diumenge 11 de juliol**, a les 21.00, concert *Bach de Cambra: sonates, suites i partites* amb Sweet Noyse al Seminari d'Urgell.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **diumenge 1 d'agost al dilluns 30**, exercicis espirituals de mes amb Carles Marcet i Lucio Aguirre. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè en situacions socials, econòmiques i polítiques conflictives, si guem arquitectes de diàleg i d'amistat valents i apassionats

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Eloi Aran, Pilarín Bayés, Pilar Casals, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Fernando Cordero, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Oriol Jara, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Antonio Mora Vergés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Ruaix Vinyet, Valentí Serra, Lluís Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARMÉ MUNTÉ MARGALEF

El projecte «Calonge, poble de llibres», impulsat des de l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni, s'adreça a llibreters i persones del món del llibre. Els ofereix importants subvencions i beneficis fiscals, i posa a la seva disposició set locals singulars del nucli històric de Calonge en règim de lloguer assequible on ubicar-hi les llibreries, una de les quals serà de caire interreligiós. L'èxit ha estat més que considerable, tal com ens explica Norbert Botella, regidor de Cultura de Calonge.

Com sorgeix la iniciativa «Calonge, poble de llibres»?

Arrenca amb l'objectiu de posar en valor el nucli antic de Calonge, en què el món comercial tradicional havia entrat en decadència. Teníem botigues buides en un lloc meravellós i calia omplir-les amb creativitat, cultura, empena i una aposta de futur. Vam pensar que aquests ingredients els tenien les llibreries i per això vam convertir-nos en *booktown* («poble de llibres»). Això ens dona una narrativa extraordinària per tal de posar en valor no només l'arquitectura del poble, sinó també la seva cultura. Si som capaços de programar activitats culturals singulars, estem deslocalitzant la cultura de les grans ciutats i, a més, ho estem fent en xarxa amb els pobles petits, que tenen molt a dir, especialment en aquest context postpandèmic i postindustrial.

Quina ha estat la resposta?

Ha tingut un ressò extraordinari. Hem rebut unes 200 demandes d'informació, que hem respost i agraït. Pròximament farem el triatge amb els criteris el màxim d'objectius possibles. Es tracta d'escollir gent que conegui el món, perquè, al cap i a la fi, una llibreria és un negoci i, com a tal, ha de vendre llibres. La idea és fer venda per internet durant la setmana, fidelitzar una comunitat de lectors, i fer-la presencial els caps de setmana, quan esperem rebre molts visitants. Ens agradaria tenir les primeres llibreries obertes a la tardor. Farem una gran festa

Norbert Botella, regidor de Cultura de Calonge

«Cada llibreria és un clam d'esperança»

cada vegada que n'obrim una. Cada llibreria que obri és un clam d'esperança i de reivindicació que la cultura i, en concret, la cultura llibresca, té més sentit que mai.

Una de les llibreries serà de caire interreligiós.

Sí. D'una banda, tenim una biblioteca parroquial, que és un edifici preciós i un espai perfecte. Ens hem posat en contacte amb la Fundació Sant Martí, del bisbat de Girona, i ens ha dit que comptem amb la seva col·laboració. De l'altra, també volem comptar amb l'ajuda i complicitat de la llibreria diocesana Casa Carles. D'aquesta manera, l'objectiu és convertir la biblioteca parroquial en un centre de foment de la cultura espiritual, religiosa, ecumènica i interreligiosa.

Quina és la importància de dinamitzar el turisme cultural i paisatgístic?

Sabem que el 15% dels turistes

tenen inclinacions culturals, i que aquest percentatge va a més. El model de sol i platja està més que esgotat. Per tant, apostem per la bellesa del paisatge, la singularitat arquitectònica, la cultura i l'esportiva.

En aquest món postpandèmic, quins són els aspectes de la vida rural que cal posar en valor?

El context del paradigma postmodern és el món rural, però un món rural molt ben connectat, en un entorn mediambiental que ofereix una vida de qualitat: menjar millor, respirar millor... Fins i tot la vida cultural que pots tenir en un poble com Calonge és infinitament millor que la de Barcelona, on hi ha tanta oferta diària que t'acaba esclafant. Aquí és molt selectiva. I amb el projecte *booktown*, serà molt difícil no ser lector a Calonge. Molts joves no han entrat mai en una llibreria; doncs ara en tindran set.

 Ràdio Estel
espai de trobada, participació i diàleg

Tot sardana
amb Gerard Carrión

***La sardana és protagonista
tots els diumenges a les 9 h***